

Iphe Jisosu Kuráýisutu koshiru Jõnu lẹ Àphù

¹ Iphe e deru l'ẹkwo-wa; bụ iphe Jisosu Kuráýisutu koshiru ndu ejeru Nchileke ozi. Ọ bụ Nchileke; bẹ wotaru iphe-a, o shi domishia edomi-wa; koshi Jisosu Kuráýisutu; k'ọphu Jisosu ono e-mekwanu tẹ ndu ono, ejeru Nchileke ozi ono maru iphe ẹ-ta anọhedu ọphu, baru nwishi nta-a; yo mee. Tọ dọ iya bụ lẹ Jisosu Kuráýisutu ezi ojozi-imigwe iya; t'ọ je ekoshikota Jõnu, bụ onye ejeru iya ozi iphe ono; yo mee tẹ Jõnu tuko iya maru. ² Ọ bụ iphe, bụ iphe, Jõnu phuru b'ọ tuko l'ọ ha kfushibebewa. Yọ buru l'ẹkwo-wa l'ẹka; bẹ Jõnu tuko okfu ono, Nchileke kfuru ono dekota. Iphẹ ono l'ọ ha bukota ọkpobe okfu, Jisosu Kuráýisutu ono koshikotaru iya. ³ Ọnu-ọma bụ k'iphe bụ onye agụ ẹkwo-wa, e deru okfu-a, e kfuchiru Nchileke-wa. Ọnu-ọma aburu kẹ ndu nuru iya nụ; ngabẹ nchị; eme iya ememe. Lẹ teke iphemiphe ọbule-a, aabya ekfukfu-wa e-me dọakwa ntse.

Jõnu ekele Chọchi ẹsaa

⁴ Ọ bụ mbẹdua, bụ Jõnu bẹ ekele unubẹ chọchi ẹsaa ono, nọkota l'alị Éshiya ono ekele.

T'eze-iphe-ọma; mẹ ẹhu-agu, shi l'ẹka Nchileke tsokwa unu. Mbụ Nchileke ono bụ onye nọ ndzụ nta-a; buru onye shihawa nọduta

tẹmanu mgboko adube; bukwaruphu onye ono, abya nu ono. T'eze-iphe-oma, shi iya l'eka; mekwaphu ophu shi l'eka Ume esaa ono, anoduje l'ifu aba-eze ono buru nk'unu jeyewaru. ⁵ Eze-iphe-oma; me ehu-agu ono shikwaphu l'eka Jisosu Kurayisutu, bu onye evudoshije ike l'iphemiphe obule, ookfuru ayi. O bu iya bu onye odungu, Nchileke meru; yo shi l'onwu teta nodu ndzu; bukwaru iya phu be bu onye achi iphe bu ndu bu eze l'eliphe-a.

O yeru ayi obu. Yo buru obu ono, o yeru ayi ono meru iphe o nwu-chiru ayi onwu, ayi gega nwu. Yo bukwaruphu mee ya b'o gude toshia ayi egbu ono, iphe du eji shi kee ayi ono. ⁶ Yo bya emee ayi; ayi aburu eze; k'ophu ayi a-bu ndu achijeru Nchileke aja; l'ejekwaruphu Nchileke, bu Nna iya ozi. T'ajaja; me ike buru ke Jisosu Kurayisutu gbururu jeye le tutu yoyo! Ono kwa ege o du.

⁷ Unu lekwaphu l'o nokwa l'urukpu l'abya. Iphe, bu madzu kpamukpamu e-gudekota enya ephe phu iya. Iphe bu ndu ono, turu iya arwa ono a-phukwa iya phu. Iphe, bu ndu, nokota le mgboko-a a-ra ejo ekwa; l'eke meji a-tofu ephe m'o -byalephu. O bu iphe e-me nu ndono! Ono kwa ege o du.

⁸ Nnajiufu, bu Nchileke; buru iya bu Okaribe-Kakota-Ike; mbu onye ono, no ndzu nta-a; buru iya bu onye shihawa noduta temanu be mgboko duberu; buru iya bu onye ono, abya nu ono. O bu Nchileke ono be suru: "L'oo ya bu Onye Ivuzo bya aburu Onye Ikperazu."

Jonu aphụ Jisọsu l'àphù

⁹ O bụ mbedua bụ Jonu, bụ nwanna unu. Mu bụ onye mu l'unu tuko buru nanu le Jisosu. O bụ iya meru iphe mu l'unu atukoje ejekota iphe bụ iphe-ehuka-wa, ayi eje-wa. Mu l'unu atukojekwaphu ataru iphe nshi; yọ bukwaruphu ege ono be ayi a-tuko gbaru mgba nweru mgboko ophungu ono, e-shi Nchileke l'eka ono. L'o nweru teke obu, a kpuleru mu je edobe le Ikfuli Patumosu. Ishi iya aburu le mu ara okfu Nchileke arara; yefuaru le mu anoduje ekfuru ndiphe ke okpobe iphe ono, Jisosu Kurayisutu koshiru mu ono. ¹⁰ Yo be mboku Chochi; Ume Nchileke abya eji mu ehụ. Mu awata ophu aphụ; bya anua olu obu, adalephu igiri-igiri l'ọ bụ upyoku l'uzo azu mu. ¹¹ Olu ono asu mu: "Jonu! Te mu tukokwa iphemiphe obule-a, mu abya aphuphu-a dekota l'ekwo. Mu -deebe iya; te mu zilaaru iya uzo chochi esaa-wa, ya abya agushi-wa. Wo te mu zilaaru iya chochi Efesosu; chochi Sumena; chochi Pégamomu; chochi Tayitayira; chochi Sadis; chochi Filadelufiya; mekwaphu chochi Layodisiya."

¹² Mu abya aghaa enya te mu phuedu onye ono, ekfu eyeru mu ono; phua uroku esaa. Uroku esaa ono be bu mkpola-ododo b'e gude mekota iya. ¹³ L'echi uroku esaa ono b'o nweru onye vudo iya nu, dulephu l'ọ bụ madzu. Uwe, o yeru bu uwe-nlokpuru, akpa iya l'okpurukpu-okpa. O gudekwaphu akpo-buleti, e meru le mkpola-ododo kebuta uwe iya ono

l'ume. ¹⁴ Egbushi, nọ iya l'ishi bẹ achalephu degedege l'ọ bụ ẹji aturu, maru ọcha ọcha; mbụ chatakpokwaa l'ọ bụ eberugo. Ophu bụ ẹnya iya achalephu l'ọ bụ ire-ọku, enwu enwunwu. ¹⁵ Okpa iya ẹphe ẹbo enwulephu zii l'ọ bụ mkpuru-ígwè, ama mma, a huru l'ọ-tata-kfukfu ọku jeye yọ chaa achacha; mbụ hua ya jeye yọ gbuchafu. Olu iya adalephu l'ọ bụ ẹphuphu eze mini, l'atsọ gbudugbudu teke o kfuru okfu. ¹⁶ L'ẹka-utara iya b'ọ chị mkpọ-kpodo ẹsaa. Ogu-mbeke, atsụ nkọ ifu labụ eshi iya l'ọnu lufuta. Ifu onye ono bẹ egbulephu oswi kẹ nwịinwii l'ọ bụ ẹnyanwu teke ẹnyanwu laru l'echi-ishi. ¹⁷ Mu aphule iya phụ; daa kpube ifu l'iku okpa iya; dabuleruphu l'ọ bụ onye nwuhuru anwuhu. Yọ bya ebyibe mu ẹka-utara iya; sụ mu: "Tẹ mu ba atsushi egvu; l'ọ kwa yẹbedua bụ Onye Ivuzọ bya aburu Onye Ikperazu. ¹⁸ Ọ kwa yẹbedua bụ onye nọ ndzụ gbururu jeye. Abyabya, ya byaru l'odungu bukwa tẹ ya nwuhu anwuhu. Ya anwuhuakwanua obu. Ọle; tẹ mu lekwa: lẹ nta-a bẹ ya nọokwa ndzụ gbururu jeye. Ọ kwa iya gude ire-igodo, eegudeje tūhaa ẹke onwu nọ; mẹ ire-igodo, eegudeje tūhaa alì-maa. ¹⁹ Wo l'iphe mu e-me nta-a bụ tẹ mu dee iphemiphe obule-a, mu phụwaru-wa l'ẹkwo. Mu -deebe iya; tẹmanu mu edee iphe ophu ekoshi ẹge iphe dū nta-a; tẹmanu mu abyakwaphu bya edee iphe ophu e-mekwanu l'uzo ifu. ²⁰ A bya abya lẹ mkpọ-kpodo ẹsaa-wa, ya chị l'ẹka-utara-wa; mẹ urọku ẹsaa ono, e gude mkpọla-ododo mee ono; ono bẹ ya abya tẹ ya karu mu iphe ọ nọ-chiru ẹnya iya. Lẹ mkpọ-kpodo ẹsaa ono bẹ nọ-chiru ẹnya unwu

ojozi-imigwe; mbù unwu ojozi-imigwe, anọduje eletagbaa chọchi ẹsaa ono ẹnya. Uroku ẹsaa ono bẹ nọ-chiru ẹnya chọchi ẹsaa ono.

2

Ozi, e ziru Chọchi Éfesosu

¹ “Iphe mu e-de l'ẹkwo nù ojozi-imigwe, eleta chọchi Éfesosu ẹnya bụ:

Qwaa bụ ozi, onye ono, chị mkpọ-kpodo ẹsaa l'ẹka-utara ono ziru; mbù onye ono, ejephe l'echi uroku ẹsaa ono, e gude mkpọla-ododo mee ono. ² Lẹ ya makotakwaru-a iphemiphe ọbule, unu emeje l'ọ ha. Ya makwaru-a ẹge unu jeshiberu ozi ike; mẹ ẹge unu tataberu iphe nshi. Ya makwaru-a l'unu te ekwejedu tẹ ndu ẹjo madzụ shita ẹke unu nọ. Unu datakotawaru iphe bụ ndu ono, sụru l'ẹphe bụ ndu ishi-ozì; l'ẹphe ẹ-ba bụ iya ono. Unu abya amaru l'ẹphe ta abụdu iya; l'ẹphe bụ ndu ntuphu-ire. ³ Ya makwaru-a l'unu atajeru iphe nshi; l'unu jewaru iphe-ẹhuka, ha nshinu l'okfu ẹka iya; unu ta la azụ.

⁴ Obenu l'o nweru ọru, ya phutaru unu l'ẹhu. Ọru ọbu, unu vu ọbu bụ l'ẹ tọ buhedu ẹge unu shi yeberu iya obu l'ọdungu bụ ẹge unu yeru iya ẹya nta-a. ⁵ Ọ kwa iya phụ bụ; t'unu nyatakwa ẹke unu jeberu; ọzo akpọ-swehu unu. Unu takwaaphu onwunu ọta iphe dụ ẹji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; bya emelaha iphe ono, unu shihawa eme l'ọdungu ono. Ọdumeka bẹ ya a-byakfutakwa unu. Ya -byakwanu; ya ewofu uroku nk'unu

l'èke ọ nọ; gbahalekwaphu l'unu taru onwunu ụta. ⁶ Obenu l'iphe ya aja unu ajaja iya bụ l'ẹjo iphe ono, ẹphe eme; mbụ ndu ọgbo Níkolasu ono bẹ unu kpọru ashị. Yọ bụkwaruphu ẹge yẹbedua kpọru iya ashị ndono.

⁷ T'onye nweru ẹnu-nchị ngabekwaphu nchị; nụa iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya e-kwe t'ọ wọta akpuru oshi ono, emeje t'a nọdu ndzụ ono ria; mbụ oshi ono, gvuru l'ogbodufu Nchileke ono.

Ozi, e ziru Chọchi Suména

⁸ “Iphe mu e-de l'èkwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi Suména ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, bụ iya bụ Onye Ivuzọ; bụru Onye Ikperazụ ono ziru; mbụ onye ono, abyabya, ọ byaru l'ọdungu bụ tẹ ya nwụhu; nwụhutsua; bya anọdu ndzụ ọdo ono. ⁹ Ya makwaru-a l'unu eje iphe-ẹhuka; makwaru-a l'unu akpa ụkpa. Ọbu l'e-kfude iya ekfukfu; bẹ unu nwekwaru iphe ọkpobe enwenwe l'imigwe. Ya makwaru-a kẹ ekfubyishi ono, ndu ẹjo-ire ono, sụru l'ẹphe bụ ndu Ju; l'ẹphe ẹ-ba bụ iya ono anọduje ekfubyishi unu. Ndu dụ ẹge ono ta bụkwa ndu Ju lẹ phuu. Iphe ẹphe bụ kwa ndzuko ndu abajeru Sétanu ẹja. ¹⁰ Unu abyakwa oje iphe-ẹhuka nta-a. Ọlobu; unu ba atsukwa egvu. Unu lekwa lẹ Obutuswe abyaakwa t'ọ haru unu chita je atushia mkpọro; k'ọphu aa-data unu. Adata ọbu, aa-data unu ọbu

bù l'unu e-je iphe-èhuka abalì iri mkpurophu. Ọ́lòbù; unu nọ́dukpelekwaphu yẹ̀bedua l'ẹ̀ka ẹ̀ge unu nọ́ iya nọ́shia ya ẹ̀ya ike; mbụ̀kwa m'o -ruhuru; ee-meta unu iphe-èhuka ọ̀bù jeye ishi unu abaa ya. Unu nọ́dukpelekwá iya phụ̀ l'ẹ̀ka ẹ̀ge unu nọ́ iya ẹ̀ya; e -meebe bẹ̀ ya e-kpubekwa unu okpu-eze, ekoshi l'unu mekputawaru. Okpu-eze ono bù ndzụ̀ gbúruru jeye.

¹¹ T'onye nweru ẹ̀nu-nchị̀ ngabẹ̀kwa nchị̀; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bù chọ́chì lẹ̀ chọ́chì ha-wa!

Ọ́ kwa onye luru ọ̀gu ono; mekputa bù onye ẹ̀ te ekwedu t'ọ̀nwu k'ugbo ẹ̀bo ono gbua.

Ozi, e ziru Chọ́chì Pégamọ̀mu

¹² “Iphe mu e-de l'ẹ̀kwo nù ojozi-imigwe, eleta chọ́chì Pégamọ̀mu ẹ̀nya bù:

Ọ́waa bù ozi, onye ono, gude ọ̀gu-mbeke ono, atsụ̀ nkọ́ ifu labù ono ziru. ¹³ Ya makwaru-a ẹ̀ke unu bù; mbụ̀ l'unu bù l'ẹ̀ke ono, Sétanu achị̀ ono. Obenu l'unu anọ́dujekpelephu ekfu tekenteke l'edzudzu ọ̀ha l'ọ̀o mbẹ̀dua bù Nnajiufu ọ̀phu unubẹ̀dua maru. Ọ̀phu unu ta lufutabua ya l'ẹ̀ka m'ọ̀o ugbo lanù; mbụ̀ jeye mẹ̀ teke ono, e gburu Ántipasú; okfu l'o vudo l'edzudzu ọ̀ha; kfuá l'ọ̀o mbẹ̀dua bẹ̀ ya nọ́ l'ẹ̀ka ono. Ántipasú eshi ẹ̀ge ono koshi lẹ̀ ya bù onye gbaru kẹ̀ tẹ̀ ya gude ire iya ẹ̀ka; mbụ̀ yọ́ bụ̀kwaru l'ifu unu; bẹ̀ iphe ono meru l'ẹ̀ke ono, Sétanu bù ebubu ono. ¹⁴ Obenu l'o nwekwaru unwu iphe olemole, bù ọ̀ru, ya phụ̀taru unu l'ẹ̀hu. O nwekwaru ndu,

unu l'èphe nọ l'èke ono; l'eme ejo iphe èphe mụtaru l'èka Bèlamu. Ọ kwa Bèlamu ono bẹ ziru eze, bụ Bèlaku teke ndiche ono ège oo-shi duphua ụnwu Ízurelu ụzo; duru èphe ye l'ome ejo iphe. Yo mee ụnwu Ízurelu; èphe erilahaa iphe a gbaru èja; mekwaaphu èphe; èphe awata ofarushi onwèphe; èphe l'ụnwanyi. ¹⁵ Ọ kwaphu ège ono b'ọ nweru unu; ndu ọphu amụ iphe ono, ndu ọgbo Níkolasu ezi ono. Ndu ọgbo Níkolasu ono bụkwaphu ndu eme ejo iphe l'ọ bụ Bèlamu. ¹⁶ Ọ kwa iya bụ t'unu taa onwunu ụta iphe dụ eji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; sefu èka l'ejo iphe ono l'ọ ha. Ọdumeka bẹ ya a-byakfutakwa unu ègwegwa; bya egude ugu-mbeke ono, shi iya l'ọnu ono bya etso ndu ono, eme ejo iphe ono ọgu.

¹⁷ T'onye nweru ọnu-nchị ngabèkwa nchị; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya a-haru nri ono, Nchileke domiru edomi l'imigwe ono nụ. Nri ono bụ mana bẹ eekuje iya. Ya a-nụkwaphu onye ono mkpuma ọcha, e deru èpha ọphungu. Èpha ono te nwedu onye ọdo, ama iya nụ; gbahaa onye ọbu, a nuru iya nkinyi iya.

Ozi, e ziru Chọchi Tayítáyira

¹⁸ “Iphe mu e-de l'èkwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi Tayítáyira ọnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, Nwatibe Nchileke ono ziru; mbụ onye ono, ọnya iya dulephu l'ọ bụ

ire-òku, enwu enwunwu ono; mbù onye ono, òkpa iya phẹ ẹbo enwulephu zii l'ò bụ mkpùrukpu-ìgwè, ama mma, e fucharu efucha; yo gbuchafu egbuchafu ono. ¹⁹ Ya makòtakwaru-a iphemiphe òbule, unu anòduje eme l'ò ha; maru ẹge unu gude yeberu ndu òdo obu. Ya makwaruphu l'unu nòkwadu iya-a l'ẹka ẹge unu nò iya; makwaruphu ẹge unu gude ejeshiberu iya ozi ike; mẹ ẹge unu gude atatabe nshi. Ya makwaru-a l'iphe òphu unu eme nta-a bẹ danyikotaru iphe òphu unu shi eme l'òdungu.

²⁰ Obenu l'o nweru òru, ya phùtaru unu l'ẹhu. Òru òbu, unu vu òbu bụ l'unu haru nwanyi ono; mbù Jézebelu; yo nòdu unu l'ẹhu. L'ẹjo nwanyi ono bẹ asuje lẹ ya ekfuchiru Nchileke; òbu l'iphe oozii ndu ejeru mu ozi bụlephu ẹjo-ire. Yo bụru iphe ono, oozii ono bẹ oogudeje ederu ẹphe eye; t'ẹphe wata òfarushi onwẹphe; ẹphe l'unwanyi. Yo gudekwa iya phù eme ẹphe t'ẹphe riye iphe a gbaru ẹja.

²¹ Ya hakpòoru iya; yo nò òdu; ẹge ee-shi t'ò taa onwiya ụta iphe dù ẹji, oome; ghaa umere lakfuta Nchileke. Obenu l'ẹ to kwedu taa onwiya ụta; haa ụru-alì ono, òoru ono.

²² Unu lekwa lẹ ya abyaakwa tẹ ya tũru iya chee l'ùlo. Ndu ono, ejekfufe iya azẹe ono bẹ ya e-me t'ẹphe jee oke iphe-ẹhuka, ha nshinu; gbahakwaa l'ẹphe taru onwẹphe ụta iphe dù ẹji, ẹphe eme; haa otso nwanyi ono.

²³ Unwu iya l'ẹphe ha bẹ ya e-chigbushikota kpakparakpamu. Ò kwanu iya bụ k'òphu iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha a-makwanũru l'òo

mbèdua bẹ̀ bụ̀ onye ono, enyochaje uche-obu madzụ; nyochaa ọkpoma iya; maru iphe nọ iya l'egomunggo ono. Ya a-nụkotagekpoo unu l'unu ha l'onye l'onye iphe gbaru unu l'ẹhu l'ẹhu. Onyemonye ọbule bẹ̀ ya a-nụ iphe l'ẹge iphe o metaru dụ dụ-chi.

²⁴ A bya abya l'unubẹ̀ ndu ọphu bukwaphu lẹ Tayitáyira: unubèdua te kwekwa tsoru l'ẹjo iphe ono, ndu ono ezi ono. Unubèdua bukwaphu ndu ọphu ẹ-ta madu iphe ono, o nweru ndu ahajeru sụ l'ọo iphe e domigbaaru edomi l'ẹhu Sétanu ono. Unubèdua te nwehekwa iphe ọdo, ya a-sụkwadu t'unu mee. ²⁵ Obenu l'ẹge ọ dụ ẹge ọ dụ; unu gudeshikpelekwa iya phụ ike; mbụ iphemiphe ọbule ono, bụ nk'unu ono jeye teke ya a-bya ọdo. ²⁶ Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; l'anuru iya okfu l'ozi ono jeye l'ikperazu; bẹ̀ ya e-ye ike l'ẹka t'ọ bụru ishi; l'achi iphe bụ mbakeshi. ²⁷ Ọ bụ ẹge Nna iya yeru iya ike l'ẹka; bụ ẹge ya eyekwa phụ ẹphe ike l'ẹka. Ẹphe e-gude mgboro-ígwè; chia iphe bụ mbakeshi ẹge eze achije mkpukpu iya; ẹphe emee mba ono l'ẹphe ha; ẹphe adu l'ọ bụ ite-ura, e tsuru yogiriyogiri. ²⁸ Ndu ono, ya yeru ike l'ẹka ono bẹ̀ ya a-nụfukwaaphu Mkpọ-kpodo nchi-abọhu.

²⁹ T'onye nweru ẹnu-nchi ngabekwa nchi; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chochi lẹ chochi ha-wa!

3

Ozi, e ziru Chochi Sádisu

¹ “Iphe mu e-de l'èkwo nù ojozi-imigwe, eleta chòchi Sádísu ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, bụ iya gude Ume ẹsaa ono, shi Nchileke l'ẹka ono; mę mkpọ-kpodo ẹsaa phụ ziru. Ya makwaru-a iphe bụ iphe unu emeje l'ọ ha. Lẹ aanọdujeru eku unu ndu nọ ndzụ; obenu l'unu bụ ndu nwuhuru anwuhu. ² Ọ phọduakwaru-a nwan-shị nta-a; iphe ọbu, unu nweru ọbu anwun-yihughee ẹnya. Ọo ya bụ t'unu lutehukwaphu mụru ẹnya; kwaberu iya ẹnya; k'ophu ọo-jakerehu. Ya dataakwaru unu; phụwa l'iphemiphe ọbule, unu eme ta dudu ọphu unu metabewaru ẹge gbaru nù l'ifu Nchileke. ³ Ọo ya bụ t'unu nyatajẹkwaphu ozi-ọma ono, unu nuru lẹ nchị unu; kwetakwaphu ono. Unu vudoshikwaphu ike l'iphe ozi-ọma ono ekfu. Unu atakwaaphu onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu eme; ghaa umere lakfuta Nchileke. Ọ - bụkwaru l'unu te elutehudu mụru ẹnya bẹ ya a-tụkwa unu l'ụkfu; mbụ byalẹphu l'ọ bụ onye iphura, ẹ-te nwedu onye amajẹ teke ọoby. Ọo ya bụ l'unu ta abyadu bya ama egbe teke ọbu, ya a-byakfuta unu ọbu.

⁴ Obenu l'o nwekwaru-a ụmadzu olemole, unu l'ẹphe nọ lẹ Sádísu l'ẹke ono, e-te merushidu onwẹphe. Ọ bụ ndu ono e-ye uwe ọcha; yẹbedua yẹle ẹphe eburu eburu; okfu l'ọ bụ iphe ruberu ẹphe ndono. ⁵ Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ Nchileke e-ye uwe ọcha ono. Onye ono bẹ ya ta abyakwa bya efuchafu ẹpha iya l'èkwo ẹke e deshuru ẹpha ndu a-nọ ndzụ gbururu jeye. Ya e-vudo l'ifu Nna iya; mę

l'ifu ụnwu-ojozi Nna iya ono, nọ l'imigwe ono raa ya arara: l'onye ono bẹ bụkwa onye nọ iya l'ẹka.

⁶ T'onye nweru ẹnu-nchị ngabekwa nchị; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ozi, e ziru Chọchi Filadélufiya

⁷ “Iphe mu e-de l'ẹkwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi Filadélufiya ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, dụ nsọ; mbụ onye ono, bụ iya bụ ọkpobe onye ire-lanụ ono ziru. Onye ono bụ iya gude ire-igodo eze, bụ Dévidi; mbụ onye bụ iya abuje: ọ -guhawa uzo; to nwehedu onye ọdo, hakwadu k'aguchi iya. Teke bụ l'ọo aguchi b'ọ guchiru iya; to nwehedu onye ọdo, a-guha iya nụ. ⁸ Ya makwaru-a iphemiphe ọbule, unu eme l'ọ ha. Unu lekwa lẹ ya guhaakwaru uzo gheberu unu onu. Ẹ to nwekwa onye ha kẹ aguchi iya. Ya makwaru-a l'ike ta hadu unu nshinu. Obekwanu l'unu vudoshilekwaphu ike l'okfu ono, ya kfuru ono; l'emekwa iya phụ ememe; unu ta túbua ẹgo l'unu ta bụdu ndu nk'iya.

⁹ Unu lekwa ndu ono, bụ ọgbo, abajeru Sétanu ẹja ono; mbụ ndu ono, egudeje ẹjo-ire sụ l'ẹphe bụ ndu Ju; l'ẹphe ẹ-ba bụ iya ono. Ndu ono bẹ ya e-me: ẹphe abya ebyishi ikpere l'ifu unu; baaru unu ẹja. Ọ bụ ẹge ono bẹ ya e-shi mee; ẹphe amaru lẹ ya yeru unu obu.

¹⁰ L'o nwekwaru iphe-ẹhuka a-dakfuta ndu bu

l'eliphe mgburumburu. Iphe-ẹhuka ono a-datakọta madzụ kpamụkpamu. Teke iphe-ẹhuka ono byaru bẹ ya a-kwachikwa-a unu t'ẹ b'o nwe iphe e-me unu. Ishi iya aburu l'unu doberu obu l'iphe ono, ya ziru unu ono, bụ iya bụ t'unu vudoshia ike; unu atajeru iphemiphe ọbule nshi. ¹¹ Ya ta anọhekwa ọphu baru nwishi nta-a; ya abya. Unu gudeshikwaa iphe ono, bụ nk'unu ono ike; k'ọphu ẹ too nwedụ onye a-nyichata unu okpu-eze ono, bụ iya bụ ndzụ gbururu jeye ono, Nchileke e-gude bua unu nggo ono. ¹² Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya e-me t'ọ dụ l'ọ bụ itso lanụ l'itso, gude eze-ulo Nchileke iya. Yọ buru l'ẹke ono bẹ onye ọbu a-nọduwaru jeye lẹ tutu yoyo. Ya abya edee onye ọbu ẹpha Nchileke iya ono l'atatifu; dekwaa ya phụ ẹpha obodo kẹ Nchileke iya ono, bụ iya bụ Jerúsalemu ọphungu ono. Obodo ono bụ l'imigwe l'ẹke Nchileke iya ono nọ bẹ oo-shi bya. Ya abya edefukwaaphu ẹpha ọphungu kẹ yẹbedua l'atatifu onye ono.

¹³ T'onye nweru ẹnu-nchị ngabekwa nchị; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ozi, e ziru Chọchi Layodisiya

¹⁴ “Iphe mu e-de l'ekwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi Layodisiya ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, o ziru mbụ onye ono, ẹpha iya bụ: ‘Ono kwa ẹge ọ dụ’ ono; mbụ onye ono, gbaru t'e gude ire iya ẹka l'iphemiphe ọbule, ookfu ono; buru iya bụ onye kfuru

ayi ọkpobe okfu Nchileke; bukwaru iya phụ bụ onye iphemiphe ọbule, Nchileke keru ọ mgboko-a shi l'ẹka. ¹⁵ Ya makotakwaru-a iphe bụ iphe unu eme l'ọ ha. Ya makwaru-a l'unu te kfukahudu ibyiya ọphu unu vudo; t'a maru iya. L'unu te gudedu obu unu l'ọ ha etso iya; unu te kfukahukwanu l'unu ta bụdu ndu nk'iya. Obenu l'ọ dukwanu iya t'a sụ l'unu nọlephu ọ nanu: l'unu gude obu unu l'ọ ha etso iya; ọphu bụ l'unu ta bụdu ndu nk'iya. ¹⁶ Oo ya bụ; keshinu unu te vudodu l'unu gude obu unu l'ọ ha etso iya; unu te vudo l'unu ta bụdu ndu nk'iya bẹ ya a-jikakwa unu tengu. ¹⁷ Unu anọduje asa nsasa l'unu nweru iphe; l'iphe ekwebukwaaru unu; to nwe iphe ọko iya duru unu. Olobu; nshọ unu; unu ta maduru l'unu dọ k'oyoru ọshi; ke l'unu akpa ọkpa; l'atsụ ishì; agba ọtu. ¹⁸ Oo ya bụ l'okwa, ya anmaru unu bụ t'unu byachia bya azuta iya mkpọla-ododo, a nùwaru anùnù l'ọku; k'ọphu oo-me t'unu bụru ndu nweru iphe. Unu abyakwaphu bya anmata iya uwe ọcha yeje; t'unu ba agbahe ọtu. Unu azutakwa iya phụ ọgvu-ẹnya; tee l'ẹnya unu ono; wata ọphu ọzo. ¹⁹ L'ọ kwa iphe bụ ndu ya yeru obu bẹ ya abajeru mba; hùà ẹphe àhùhù t'ẹphe maru iphe. Oo ya bụ; unu guderu obu unu l'ọ ha meje ẹge ono, ya kfuru unu ono; unu ataa onwunu ọta iphe dọ ẹji, unu eme; ghaa umere lakfuta Nchileke. ²⁰ Unu lekwa! Ya vudokwa l'ọnu ọlo; akụ ẹka l'ibo. Onye -nuru olu iya; gụhaaru iya ọlo; ya abata yele onye ọbu erigba nri: onye eria k'ibe iya; onye eria k'ibe iya.

21 O kwa onye luru oḡu ono; mekputa; be ya e-kwe t'ò nonyabe iya l'aba-eze iya; bu iya bu ege-a, ya luru oḡu; yebedua; mekputa; bya anonyabe-wa Nna iya l'aba-eze nk'iya-a.

22 T'onye nweru enu-nchi ngabekwa nchi; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chochi le chochi ha-wa!"

4

Obaru Nchileke eja l'imigwe

1 To du iya bu; onanu emebelephu; mu abyakwa bya elee enya; phua uzo, gheru onu l'imigwe.

Olu ono, kfuhawaru yeru mu l'odungu ono; mbu olu ono, ada l'o bu upyoku ono asu mu: "Te mu nyibata l'eli eke-a te ya koshi mu iphe mefutaje nu l'uzo ifu." 2 E ji ekfu-wa; Ume Nchileke abya ejile mu phu ehu. Mu abya elee enya; yo nweru aba-eze, no l'imigwe l'eke ono. Yo nwekwaruphu onye dugaru iya nu. 3 Onye obu, dugaru l'aba-eze obu be ifu egbulephu murumuru l'o bu mkpuma obu, vu oke aswa, iphoro iya te ekwejedu t'e lee ya enya. Iphe eeku je mkpuma ono bu jasupa. Ifu onye ono achakwa vii l'o bu egbe mkpuma obu, ereshikwaphu ire ike, ekeje uswuswe, eeku je kaniliyanu. Iphe no-pheru aba-eze ono mgburumburu bu evu-mini, eekwaphu onyingu-onyingu l'o bu egbe mkpuma obu, vu oke aswa, eeku iya bu emeraludu. 4 O nweru ukporo aba-eze l'aba-eze eno odo, no-pheru aba-eze ono mgburumburu. Ndu bu ogurennya adu ukporo

l'èno dughatsuaru l'aba-eze ono. Èphe eyekota uwe ọcha, achagbaa pemu-pemu l'èhu l'èhu; kputsuaru okpu-eze l'ishi. Okpu-eze ono l'ọ ha bẹ bukota mkpọla-ododo b'e gude meshia ya. ⁵ Ebemu-igwe eshi l'aba-eze ono l'eku oswi kẹ mọremu! Mọremu! Igwe l'ede edede; agba agbagba; atụ egbe-igwe. Itsọku itsọku ụzo ọsaa anọdugbaa l'ifu aba-eze ono; l'enwu ọku; bụ iya bụ Ume ọsaa ono, shi l'ẹka Nchileke ono. ⁶ Iphe ọdo, nọfukwaaphu l'ifu aba-eze ono bụ iphe ọbu, dụ l'ọ bụ eze ọnyimu. Eze Ọnyimu ono bẹ aphụ ụzo l'ọ bụ iphe e gude onyo mee.

O nweru ụzo iphe ọno, nọgbaa ndzụ, nọ l'echi aba-eze ono. Iphe ono abya anọ-phekwaaphu aba-eze ono mgburumgburu. Iphe ọno ọbu bẹ tuko ẹkemeke ọbule l'iphe bụ ẹhu iya mokashia ọnya: ifu l'azu. ⁷ Kẹ ọdungu l'iphe ọno ono, nọgbaa ndzụ ono bẹ dulephu l'ọ bụ agụ. Kẹ ẹbo adulephu l'ọ bụ oke-eswi. K'eto nweleruphu ifu l'ọ bụ madzụ. Ọphu kwe iya ọno bẹ ifu nk'iya dulephu l'ọ bụ ugo, ephe ephephe. ⁸ Iphe ono, nọgbaa ndzụ ono; ephe ọno bẹ nwetsuaru ẹbà ishingu ishingu l'èhu l'èhu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọnya tukuru ephe ẹhu dzuru; mbụ jeye lẹ mkpuli ẹbà iya ono. Eswe l'enyashi bẹ ephe anọkotaje l'egvu; l'agụ:

“Ọ dụ nsọ; ọ dụ nsọ; ọ dụ nsọ;
 mbụ Nnajiufu ono,
 bụ Nchileke, bụ iya
 bụ Ọkaribe-Kakota-Ike.
 Ọ bụ iya bụ Nchileke ono,
 shikpelephu nọduta;
 bụru iya nọ nta-a;

bùru iya bù onye ono, abya nù ono.”

⁹ Iphe ono, nọgbaa ndzù ono ẹphe ẹno agụkpelephu egvu; aja onye ono, nọ ndzù gbururu jeye ono, bù iya dugaru l'aba-eze ono ajaja. Ẹphe agụkwa iya phù gude akwabe iya ugvu; gude iya etu iya ẹpha. Yọo bùje; ẹphe gulephu egvu ono; ¹⁰ ọphube ụkporo ndu bù ọgurenya ẹ ndu bù ọgurenya ẹno ono adashia; kpubetsua ifu l'alì l'ifu onye ono, nọ l'aba-eze ono; mbù onye ono, bù iya nọ ndzù gbururu jeye ono; l'abaru iya ẹja. Ẹphe abya ekpushia okpu-eze ẹphe dobegbaa l'ifu aba-eze ono; l'agụ egvu; asuje:

¹¹ “Ọ bù nggu bù Nnajiufu ayi;
 bùru nggu bù Nchileke ayi!
 Ọ bù nggu bẹ iphe bù ajaja;
 ugvu; mẹ ike bù nke ngu.
 Ishi iya aburu l'ọo nggu
 keru iphemiphe ọbule;
 bùru l'ọ bù uche-obu ngu t'ẹphe nọdu;
 meru iphe ẹphe nọ;
 bùru iphe e keru ekeke dobe.”

5

Nwaturu ono; mę ẹkwo, a gwọru agwọgwọ

¹ Tọ dọ iya bù; mu abya aphua l'o nweru ẹkwo, a gwọru agwọgwọ, ọ pa l'ẹka mbù onye ono, dugaru l'aba-eze ono. Ẹkwo ono b'e deru iphe: ifu mę azụ. A gwọo ya agwọgwọ; gude iphe-ọhubama ẹsaa nyachishia ya. ² Mu aphua ojozi-imigwe lanu, e yeru ike, ha nshinu l'ẹka; ẹke ọora iya arara arashi iya ike; asuje: “?Bù onye bù onye lefuru onwiya ẹnya ẹ ya gbaru k'onyashi

iphe-òhubama ono, e gude nyachishia ẹkwo ono, a gwọru agwọgwọ ono; ?onye a-bya anyashia ya; phushia ya?" ³ To nwe m'ọ bụ onye lanụ l'imigwe; mę lę mgboko; m'ọ bụ l'ime ali, duru ike phushia ẹkwo ono, a gwọru agwọgwọ ono; ọphu ọ buru kę lee ẹnya l'ime iya. ⁴ Mu awata ọra ẹkwa; rashia ya ike; kę l'ę to nwedụ onye a phuru, gbaru k'ophushi ẹkwo ono; ọphu ọ buru kę ole ẹnya l'ime iya. ⁵ Tọ dụ iya bụ; onye lanụ lę ndu bụ ọgurennya ono asụ mu: "Tę mu ba arashi ẹkwa." Wo mu: "Tę mu lekwa; l'onye ono, ẹpha iya bụ Agụ, shi l'ikfu Júda ono, bụ iya bụ O-shi-l'eri Dévidi bę luakwaru ọgu ono; mekputawa. Ọ kwa iya bụ onye a-dụ ike nyashia iphe-òhubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ẹkwo ono; woru iya phushia."

⁶ Tọ dụ iya bụ; mu abya aphua Nwaturu ono l'ẹke o vudo lę mgbaku aba-eze ono yęle iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno. Yo vudokpelephu l'ifu ụkporo ndu bụ ọgurennya lę ndu bụ ọgurennya ẹno ono. Nwaturu ono bę dükpelephu l'e gbujehawaru iya ru egbugbu; gude chia ẹja. Nwaturu ono bę furu mpo ẹsaa; mokwaaphu ẹnya ẹsaa, bụ iphe nọ-chigbaaru ẹnya Ume ẹsaa Nchileke; mbụ Ume ẹsaa, Nchileke zikashikotawaru t'ẹphe dzuru eliphe mgburumgburu. ⁷ Nwaturu ono atugbua jekfube onye ono, dugaru l'aba-eze ono; bya anata iya ẹkwo ono, a gwọru agwọgwọ, ọ pa l'ẹka-utara ono. ⁸ Yo wotalephu ẹkwo ono; iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno; mę ụkporo ndu bụ ọgurennya lę ndu bụ ọgurennya ẹno ono abya abụkotaru Nwaturu ono pę l'ifu; baaru iya

èja. Ndu bù ọgurennya ono apatsuaru eze une l'èhu l'èhu; mẹ eze efere, e gude mkpọla-ododo kpùtsua. Iphe nọgbaa l'efere ono bù ínsensu. Ènwuru-ọku ínsensu ono nọ-chiru ẹnya ekfukfu ono, unwu Nchileke anọduje ekfu anụ yẹbe Nchileke ono. ⁹ Ya ndono; ndu bù ọgurennya ono agụkpelephu egvu ọphungu asuje:

“Ọ bù nggu gbaru
     k'owota ẹkwo ono;
     nyashia ya iphe-ọhubama
     ono, e gude
     nyachishia ya ono.
     E gburu ngu egbugbu;
     nggu egudewa mee ngu
     gbataru Nchileke madzụ;
     mbụ ndu shigbaa l'iphe,
     bù ikfu, dụ l'iche iche;
     iphe bù okfu-alị ndu,
     dụ iche iche;
     mkpụkpu ị mkpụkpu ha;
     mẹ iphe bù mbakeshi phuu.

¹⁰ I mewaru ẹphe;
     ẹphe abụgbaaru eze;
     mekwaaphu ẹphe;
     ẹphe abụgbaaru ndu
     achijeru Nchileke ayi ẹja.
     Yọ bụru ẹphe a-nọdu achị mgboko.”

¹¹ Ya ndono; mu abya aphua unwu ojozi-imigwe, ha l'igwe. Mu anụkwaaphu olu ẹphe. Unwu ojozi-imigwe ono karikwaru unukurunu ugbo olemole; mbụ l'ẹphe hakpọo l'igwe; k'ọphu ẹ to nwedu onye ha kẹ guta ẹphe l'ọgu. Ẹphe atụko l'ẹphe ha; ẹphe l'iphe ono, nọgbaa ndzụ

ono ẹphe ẹno; mẹ ndu bu ọgurenya ono; dọphee aba-eze ono mgburumgburu. ¹² Ẹphe azu egvu azushi iya ike; asuje:

“Nwaturu ono, e gburu;
 gude chia eja ono
 gbakwaru t'iphe, bu ike;
 iphe, bu mmamiphe;
 iphe, bu ẹku; ugvu;
 iphe bu ajaja; ọdu-biribiri;
 mẹ ọnu-ọma buru nk'iya!”

¹³ Mu anua ẹke iphe bu iphe Nchileke keru ekeke dobe l'imigwe; mẹ ọphu o keru dobe l'eliphe; mẹ ọphu o keru dobe l'ime alị; mẹ ọphu o keru dobe l'eze ẹnйimu tukuru azu egvu asuje:

“T'iphe bu ọnu-ọma;
 ugvu; ajaja;
 ọbu ishi k'iphemiphe ọbule
 bukotaru k'onye ono,
 dugaru l'aba-eze ono;
 mẹ Nwaturu ono gbururu
 jeye lẹ tutu yoyo!”

¹⁴ Iphe ono, nọgbaa ndzu ono ẹphe ẹno atuko zua: “Ono kwa ẹge o du-o!” Ụkporo ndu bu ọgurenya lẹ ndu bu ọgurenya ẹno ono abukotaru pẹ; kpube ifu; baaru onye ono, dugaru l'aba-eze ono; mẹ Nwaturu ono eja.

6

Iphe-ọhubama, e gude nyachishia ẹkwo ono

¹ Tọ du iya bu; mu aphua teke Nwaturu ono bya bya anyafu k'odungu l'uzo iphe-ọhubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ẹkwo ono. Mu anua

ẹge nanu l'uzo iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono gude olu, daru l'ọ bụ egbe-igwe; su: “Ngwaa!”
² Mu abya elee ẹnya; phua inya ocha. Onye agba inya ono aparu uta, eegudeje agba akfu. Onye ono b'e kpuberu okpu-eze l'ishi. Yọ dugaru l'eli inya ono gbachia; yọ buru iya oje ogu. Yo jeshia ọlu ndu ohogu iya ẹge ọlujehawa ẹphe.

³ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ohubama k'ẹbo l'uzo iphe-ohubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ẹkwo ono. Mu anua ẹge k'ẹbo l'uzo iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono sụru: “Ngwaa!”
⁴ Inya ọdo alufutakwa. Yọ buru inya, eke uswuswe l'ọ bụ ọku. Onye dugaru l'eli iya b'a paru ogu-mbeke, ha nshinu pẹ. E zi iya t'o je emee tẹ ndiphe tsoje ibe ẹphe ogu; gbushije ibe ẹphe; k'ophu ẹhu-agu ta abyahedu bya anodukwadu l'eliphe.

⁵ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ohubama k'eto l'iphe-ohubama ono. Mu anua ẹge k'eto l'iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono sụru: “Ngwaa!” Mu abya elee ẹnya; phua inya ojingu. Onye dugaru l'eli iya aparu iphe eegudeje eme t'a maru ẹge ẹra iphe beru.
⁶ Mu anua iphe dulephu l'ọ bụ olu madzụ l'echilabu uzo iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono. Yọo sụje: “L'iphe e-retabe ire; k'ophu bụ lẹ nji, e gude aswa ozi ujiku lanu gota bulephu onye lanu nwenkinyi b'oo-ji ẹpho. Ẹcha, e gude aswa ozi ujiku lanu wuta aburu umadzu eto kpau b'oo-ji ẹpho.*”

---

* **6:6** 6:6 Iphe a kwata dee l'okfu Giriku; l'ẹke-a ta bukwa nji; mę ẹcha. Iphe eekfu okfu iya kwa “witu”, bụ iphe eegudeje eme buredi; mę “balị” eerijekwaphu eriri.

Ọ bụlephu t'e b'e mebyikwa manụ yẹle męe emebi!"

⁷ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ohubama ono k'eno ya. Mu anua eke iphe ono, nọgbaa ndzu ono k'eno suru: "Ngwaa!" ⁸ Mu abya elee enya; phua inya, nwaru anwanwa l'ọ bu odzu. Onye dugaru l'eli iya aburu Anwuhu gededede. Iphe etso iya l'azu aburu Ali-maa. A bya ekèè eliphe uzo eno; woru uzo lanu ye ephe l'eka t'ephe gude ogu-mbeke; mę ejo-egu; mę mgbonwu; mę ejo anu-egu-egbudu gbushia ephe.

⁹ Tọ du iya bu; Nwaturu ono abya anyafu iphe-ohubama ono k'ise. Mu aphua enya-ngweja Nchileke l'eke ono. Iphe jiru mkpuli eke ono, aachijeru Nchileke eja ono aburu maa ndu ono, e gburu l'ike ono; okfu l'ephe kwetaru iphe okfu Nchileke kfuru; mę okfu l'ephe shi anoduje eme ekoshi l'ephe bu ke Nchileke. ¹⁰ Ephe atuko l'ephe ha l'ara iya arashi iya ike; su: "Nnajiufu-e! Ọ bu nggu bu onye du nsọ; buru nggu bu onye emeje iphe ege i kfuru iya. ? Nanu ege aa-no-tabe; temanu nggu ekpe-e ndu bu l'eliphe ikpe; gwata ephe ugwo egbugbu-wa, ephe gbushiru ephe-wa?" ¹¹ Tọ du iya bu; a bya ekeshikotaru ephe uwe-nlokpuru, a chagbaa pemu-pemu l'ehu l'ehu; bya asu ephe: "T'ephe noduru tuta ume, ephe atuta. Ephe ataa nshi; ngabefua nwanshi; l'ephe tee dzukwaa." Wo ephe: "T'ephe tutakpelephu ume ono jeye teke ephe e-dzu edzudzu; temanu. L'ọ kwa ege ono, e gbushiru ephebedua ono bu ege e gbufutajekwaphu igweligwe ndu ọdo l'eliphe;

mbù ndu ono, bukwapu ùnwunna ephe; l'ejeru Nchileke ozi ege ono, ephebedua jeru iya eya ono."

¹² Mu aphua teke o nyafuru iphe-ohubama ono k'ishingu. Alì awata onma jijiji anmashi iya ike. Enyanwu ejikputa; jihu ke hunyihunyi l'o bu uwe-aphu. Onwa l'ophu agho; kekota robongu l'o bu mee.† ¹³ Mkpò-kpodo, no l'igwe adashi l'o bu oshi figu, erishihu akpuru, e-ta kadu akaka teke oke pherephere ephe; l'anma iya yikayika.

¹⁴ Igwe agwolephu l'o bu utute; gwofu; a phuberu iya. A tuko iphe bu ugvu; me ikfuli, no nu wofu l'eke, o shi nodugbaa. ¹⁵ Ya ndono; iphe bu ndu eze ke eliphe; ndu oke amadu phe; ndu ishi soja; ndu nweru iphe; ndu okpehu no; mekpò onyemonye obule: ohu me amadu atuko l'ephe ha je edomishia onwephe l'ogba; me le mgbaku mkpuma, nogbaa l'eke ugvu no.

¹⁶ Ephe echikutsua ugvu ono; me eze mkpuma ono: "T'o zee zepyabe ephe; domia ephe t'onye ono, dugaru l'aba-eze ono ba phu ephe; me te Nwaturu ono ba azube ephe oke ehu-eghughu iya. ¹⁷ Ishi iya aburu le mboku oke ehu-eghughu onye ono, dugaru l'aba-eze ono; me ke Nwaturu ono a-dakfuta ndiphe be ruwaru nu. ?Bu onye ha k'okpofu iya l'ifu nta-a?"‡

7

Ndu, e meru iphe-ohubama l'atatifu

¹ E meebelephu; mu abya aphua ojozi-imigwe eno ege ephe vudo l'uzo eke ali jeberu; igwe

† 6:12 6:12 Jów 2:31; Ndu 2:20. ‡ 6:17 6:17 Jów 2:31.

ejebe ụzo ọno. Ojosi ono ẹphe ọno aḷo-gudetsua pherephere, eshije l'ụzo ẹke ono; t'ẹ b'o phehe ẹ mgboko. To nwehe pherephere, ẹphe ẹ mgboko; too phe l'ali; too phe ẹ mini; too phe l'oshi. ² Mu abya aphua ojosi-imigwe ọdo; l'ẹke o shi l'ụzo ẹnyanwu-ahata ẹphe abya. Ojosi ono ẹ gude iphe shi l'ẹka Nchileke ono, nọ ndụ ono; mbụ iphe eegudeje eme iphe-ọhubama l'ẹhu. Yọ bya araa ya arara rashia ya ike; asụje ojosi ẹno phụ, Nchileke ziru t'ẹphe je emebyishia ali; mebyishia mini phụ; ³ sụ ẹphe: "T'ẹphe be emebyiodukwa ali; m'ọ bụ mini; m'ọ bụ oshi. Iphe ọdungu, ẹphe e-vuoduru ụzo mee bụkwa t'ẹphe meodu iphe bụ ndu ejeru Nchileke ayi ozi iphe-ọhubama l'atifu." ⁴ A kọo ụmadzu ole, e meru iphe-ọhubama Nchileke ono; mu anụ ya. Ẹphe dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo iri l'ẹsato.* Ndu ono shikota l'iphe bụ ikfu ụnwu Ízurelụ iche l'iche. ⁵ Ndu e meru iphe-ọhubama ono

l'ikfu kẹ Júda dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.†
 Ndu k'ikfu Rúbenu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Gádu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.

⁶ Ndu k'ikfu Ásha dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Náfutali dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Manáse dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.

* **7:4** 7:4 Iphe ọ bụ bụ 144,000. † **7:5** 7:5 Iphe ọ bụ bụ 12,000.

- 7 Ndu k'ikfu Símiyọnu du
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Lívayi du
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Ísaka du
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
- 8 Ndu k'ikfu Zébulọnu du
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Jósefu du
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Bénjaminu du
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.

Ikpoto ndu ọdo, bu 'aguta aguta

9 E meebe; mu abya elee ọnya; phua ikpoto ndu, nmaru ẹkfuerekfu; k'ọphu bu l'ẹ to nwedu onye, ha ke guta ẹphe l'ogu. Ndu ono bu ndu shikota l'iphe bu mbakeshi; shi l'iphe, bu ikfu l'ikfu, nonu; shi l'iphe bu mkpukpu le mkpukpu; me l'iphe bu okfu-ali, du iche l'iche le mgboko. Ẹphe atuko l'ẹphe ha yekota uwe-nlokpuru, acha ucha; vudokota l'ifu aba-eze ono; me l'ifu Nwaturu ono; patsuaru igu l'eka. 10 Ẹphe atuko ara iya arara arashi iya ike; asuje: "Adzodzozo ono, a dzoru ayi ono bukwa l'eka Nchileke ayi b'o shi; mbu Nchileke ono, bu iya dugaru l'aba-eze ono. Adzodzozo ono eshikwaphu l'eka Nwaturu ono." 11 Ojozi-imigwe ono l'ẹphe ha atuko bya ado-pee aba-eze ono mgburumgburu; do-pee ndu bu ogurennya ono mgburumgburu; dophekwaaphu iphe eno ono, nogbaa ndzu ono mgburumgburu. Unwu ojozi-imigwe ono l'ẹphe ha abya aburu pee l'ifu aba-eze ono; baaru

Nchileke ẹja; ¹² asuje: “Ono kwa ẹge ọ dụ! T'iphe bú ọnu-oma, aagọ agọgo; mẹ ajaja; mẹ mmamiphe; mẹ ekele; mẹ ùgvù; mẹ ike; mẹ agburu-ẹhu búru kẹ Nchileke ayi gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ!”

¹³ Ya ndono; onye lanù lẹ ndu bú ọgurennya ono aji mu: “?Ọ dụ mu l'ọ bú ndu ole bẹ ndu ono, e yetsuaru uwe-nlọkpuru, acha ụcha ono bú? ?Ọ dụ mu l'ọ bú awe bẹ ẹphe shi?”

¹⁴ Mu asụ iya: “Nwoke ọma; mẹ mu ta makwa. Sụ iya t'ọ kanuru mu ndu ẹphe bú.”

Yọ sụ mu: “Ndu-wa bukwa ndu ono, shi l'ẹjo oke iphe-ẹhuka ono lufuta. Ẹphe gude-wa mee Nwaturu ono, shi l'ẹka Nchileke ono saa uwe-nlọkpuru ẹphe ono; yọo cha ẹge ono. ¹⁵ Ọo ya meru iphe ẹphe vudo l'ifu aba-eze Nchileke; l'abaru iya ẹja eswe l'enyashi l'ime eze-ulo iya. Yọ búru onye ono, dụgaru l'aba-eze ono bẹ anonyabeje ẹphe; l'eche ẹphe; t'ẹ b'ọ nwe iphe e-me ẹphe. ¹⁶ Ẹgu ta abyahedu bya agukwadu ẹphe; mini ta aguhe ẹphe. Anwụ ta abyahẹkwa bya echi ẹphe ọdo; to nwehe okpomoku iphe ọdo, byakwadu bya ekpo ẹphe. ¹⁷ Ishi iya aburu lẹ Nwaturu ono, nọ l'echi aba-eze ono a-nọdu eleta ẹphe ẹnya l'ọ bú onye eche aturu, letaru aturu iya ẹnya. Oo-dujeru ẹphe je ẹke mini, anuje ndzụ futaru. Nchileke a-tuko iphe, bú ẹnya-mini, nọ ẹphe l'ẹnya fuchaa.”

8

Iphe-ọhubama k'ẹsaa, e gude nyachishia ẹkwo ono

¹ Tò dù iya bù; Nwaturu ono anyafùlephu iphe-òhubama ono kẹ ẹsaa, e gude nyachishia ẹkwo ono; ẹkemeke ọbule l'imigwe adakọta shikongu; buri rigbidingu jeye iphe ha l'ọ bù nkere-ẹbo awa lanu. ² Ya ndono; mu abya aphua ojozi-imigwe ẹsaa ono, evudoje l'ifu Nchileke ono. A bya achee ẹphe ọpyoku ẹsaa.

³ Ojozi-imigwe ọdo abyatashia ẹke ono; byade; gude efere, e gude mkpọla-ododo mee. Yọ buri l'efere ono bẹ aakpoje insensu ọku. Ojozi-imigwe ono abya evudo l'ẹnya-ngweja Nchileke ono. Ẹnya-ngweja insensu ono dulephu l'ọ bù okpokoro, e gude mkpọla-ododo mee. Tò dù iya bù; a bya anu ojozi-imigwe ono insensu, ha nshinu t'ọ gwakọbe ẹnwuru-ọku iya l'ekfufu ono, ndu kẹ Nchileke anọduje ekfu anu Nchileke ono t'ọ tuko kpolihu kpoo tuu kpokfube Nchileke. ⁴ Tò dù iya bù; ẹnwuru-ọku insensu ono; mẹ ekfufu ono, ndu kẹ Nchileke ekfuje anu Nchileke ono ekpolihu; shi ojozi-imigwe ono l'ẹka kpoo tuu lakfushia Nchileke. ⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono ewota efere ono; bya eshi l'ẹnya-ngweja Nchileke ono vọ-jia ya ọku; woru iya tua l'eliphe. Mgboko aswokobe; igwe l'ede edede; l'agba agbagba; l'atu egbe-igwe; ebemu-igwe l'eku oswi kẹ meremu meremu; alì l'anma jijiji.

Ọpyoku

⁶ Ya ndono; ojozi-imigwe ẹsaa ono, chi ọpyoku ẹsaa ono abya akwakọbe k'ogbu ọpyoku ẹphe.

⁷ Ojozi-imigwe kẹ ọdungu abya egbua ọpyoku nk'iya. Aka-mini; mẹ ọku, a gwakoberu mee awatawaphu achichi l'ọ bù mini l'eliphe. Ọku

ékèé eliphe ụzo ẹto; kepyashia ụzo lanụ; bya ékèé oshi ụzo ẹto; kepyashia ụzo lanụ; bya atuko iphe bu ẹwu onyingu kepyashikota.

⁸ Ojozi-imigwe k'ẹbo abya egbua ụpyoku nk'iya. A bya aparu iphe obu, du l'ọ bu eze ugvu, ha nshinu, enwu oku raphuraphu chee l'eze ẹnyimu, nokota l'eliphe. Eze Ẹnyimu ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ abukotaru mee. ⁹ Iphe, bu iphe, no ndzu, bu le mini ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ anwushihukota. Ugbu-mini ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ emebyishihukota.

¹⁰ Ojozi-imigwe k'ẹto abya egbua ụpyoku nk'iya. Eze mkpo-kpodo, enwu raphuraphu l'ọ bu oku itsu-oku eshi l'imigwe bya adaa; kèléphu iphe bu mini l'ọ ha; me iphe bu ogba-mini ụzo ẹto; daa l'ụzo lanụ. ¹¹ Epha mkpo-kpodo ono bu "Age". Mini, no le mgboko ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ awata otso ile l'ọ bu age. Ikpetuma ndu ngutaru mini ono, bu ndu no le mgboko anwushikota. Ishi iya aburu le mini ono atso ile.

¹² Ojozi-imigwe k'ẹno abya egbua ụpyoku nk'iya. E kèé ẹnyanwu ụzo ẹto; chia ụzo lanụ iphe. Bya ékèé onwa ụzo ẹto; chia ụzo lanụ iphe. Bya ékèé mkpo-kpodo ụzo ẹto; chia ụzo lanụ iphe; k'ophu ụzo lanụ l'iphoro ẹphe gbahuru ochi. Eswe ékèé ụzo ẹto; iphoro ta nohe l'ụzo lanụ. Yọ bukwaruphu ẹge ono b'ọ dakfuru ẹnyashi; mbu yo kèé ẹto; ụzo lanụ akafukpooru ogba ochi.

¹³ Mu abya elee ẹnya; phua ugo lanụ; ẹke oophe l'akpamigwe. Ugo ono ara iya arara l'arashi iya ike; asuje: "Nsho unwu-eliphe!"

Nshọ ụnwu-eliphe! Aphù atsuru ndu bu ịe mgboko teke ojozi-imigwe ẹto ono, phọduru nù ono e-gbufua ụpyoku ọphu ẹphe abya egbugbu!”

9

¹ Tọ dọ iya bụ; ojozi-imigwe k'ise abya eg-bua ụpyoku nk'iya. Mu aphua mkpọ-kpodo, shihawa l'imigwe daa ịe mgboko. E woru ire-igodo, eegudeje tūhaa ẹke eeshije enyiba l'ime Iduma Maa nù iya. ² Mkpọ-kpodo ono abya atūhaa ẹke eeshije nyiba ịe Iduma Maa ono. Iduma ono awata okpo ẹnwuru-ọku; l'ọ bụ ẹke a kpọberu ọ-tata-kfukfu ọku. Ẹnwuru-ọku ono emee ẹnyanwu; mę akpamigwe; yọ gbaa tsūbalangu.* ³ Ya ndono; igube eshi l'ẹnwuru-ọku ono zelihi; zeba l'eliphe. Igube ono b'e meru t'ọ dọ ike meje iphe ahụ ọku l'ọ bụ onye akpị gbaru. ⁴ A sụ igube ono t'ẹ b'o nwekwa iphe oo-me ẹwu, nọ l'eliphe; too mebyi oshi; ọphu o nwekwa iphe futaru l'alị, mkpẹkwo nọ, oo-mebyi. Ịe ndu ọo-nọdu anụ aphụ bụkwaphu ndiphe ono, ẹ te medu iphe-ọhubama Nchileke l'atatifu ono. ⁵ Igube ono b'e ziru t'ọ nua ndiphe aphụ ọnwa ise. Ọlobu t'ẹ b'o nwekwa onye oo-gbu egbugbu. Obenu l'ẹjo ẹhu, ọo-kpa ndiphe bẹ e-selephu ẹphe esese ẹge akpị eseje onye ọ gbaru. ⁶ L'ime ọnwa ise ono bẹ ndiphe a-cho anwuhu; ẹphe ta aphụ iya. Ẹgu t'ẹphe nwushihu a-nọdu agụ ẹphe; obenu ịe anwuhu phehuwaru; gbalaa.

⁷ Igube ono bẹ dutsulephu l'ọ bụ inya, a kwawaru ngwa k'oje ọgu. Iphe nọtsua ya l'ishi

---

* 9:2 9:2 Jów 2:10.

bẹ dutsua l'ò bụ okpu-eze, e gude mkpòla-ododo mee. Ifu iya adutsua l'ò bụ ifu madzù.†
 8 Ègbushi, nọ iya l'ishi bẹ hatsulephu ogologo-ogologo l'ò bụ ègbushi unwanyi. Eze, nọ iya l'ònu adutsulephu l'ò bụ eze agù.‡ 9 O yeshiru iphe l'ume; gude gbobudo obu iya l'ò bụ uwe-ìgwè, ndu eje ògu eyeje gude gbobudo òkpoma. Igidi, o gude èbà iya ede dulephu l'ò bụ òda igweligwe ugbo-ìnya; mẹ igweligwe ìnya kpù eje ògu. 10 Igube ono bẹ nwetsukwaaru ùde, oogudeje agba agbagba l'ò bụ akpì. Èke ike nọ iya, bụ iya bụ ike ono, oo-gude nù madzù aphù ònwa ise ono aburu l'ùde iya ono; b'ò kpakòru. 11 Onye eze èphe aburu ojozi-imigwe ono, bụ iya bẹ Iduma Maa ono nọ l'èka. Èpha ojozi-imigwe ono l'okfu Hìburu bụ Abádònu; l'okfu Girìku b'ò bụ Apòliyonu, bụ iya bụ Onye mgbugbu-madzù. 12 Ya ndono; èjo iphe-èhuka kẹ òdungu eswee; yò phòdukwaru ùzo èjo iphe-èhuka labù òdo. 13 Tò dù iya bụ; ojozi-imigwe kẹ ishingu abya egbua ùpyoku nk'ìya. Mu anà olu, shi l'ènya-ngweja Nchileke ono, e gude mkpòla-ododo mee ono. Okfu ono b'e kfuru l'ishi iya òwaa; kfua ya l'ishi iya òphu; kfua ya l'ishi iya òphu; kfua ya l'ishi iya òphu: ùzo èno l'ènya èke ono. A tuko nùkota iya ugbo lanù. Ènya èke ono abuleruphu l'ifu Nchileke gèdegede b'ò nọ. 14 Olu ono asù ojozi-imigwe k'ishingu ono, bụ iya gude ùpyoku ono: "T'ò tòshikota ojozi èno ono, e keru ègbu dobe l'ìku Eze Ènyimu Yufurétìsu ono." 15 Ya ndono; a paru ojozi èno ono wehakota. Iphe

---

† 9:7 9:7-9 Jów 2:4-5. ‡ 9:8 9:8 Jów 1:6.

e meru ephe doberu bu k'ophu ephe e-mee iphe ono, a suru t'ephe mee ono l'oge teke ono gèdegede; mbu l'awa ono gèdegede; le mboku ono gèdegede; l'onwa ono gèdegede; me l'afa ono gèdegede. Iphe a suru t'ephe mee bu t'ephe kèè ndiphe uzo eto; tuko uzo lanu gbushikota. ¹⁶ A su mu le ndu soja ophu agba inya be du ukporo miliyonu iri. ¹⁷ Ya ndono; mu aphua ndu, agba inya l'aphu ono; bya aphua inya, ephe agbatsua. Uwe-igwe, ndu ono yetsuaru l'obu be ekegbaa l'o bu oku; l'ekekwaphu onyingu-onyingu; l'ekekwaphu ododo-ododo. Inya ono be ishi iya dutsulephu l'o bu ishi agu. Oku, enwu raphuraphu; me enwuru-oku; me nshiegebe eshi iya l'onu awushi. ¹⁸ Yo buru uzo mgbonwu eto ono, bu iya bu oku; enwuru-oku; me nshiegebe b'e gude kèè ndiphe eto; tuko uzo lanu gbushikota. ¹⁹ Eke ike notsua inya ono bu l'onu; me le mgbodzu. Mgbodzu adukota iya l'o bu agwo bya enwegbaaru ishi. Yo buru ishi ono be oogudeje emeru madzu ehu.

²⁰ Obenu le ndiphe ta takwa onwephe uta iphe du eji, ephe eme; mbu ndu ophu mgbonwu ono gbuphodoru. Ephe ta ghakwa umere; lakfuta Nchileke. Ephe ta ha ome ejo iphe, ephe eme; ephe ta ha obaru ogvu; me iphe a pyiru apyipyi eja; mbu iphe ephe gudetsua mkpola-ododo; me mkpola-ocha; me ope; me mkpuma; me oshi mee. Mbu iphe tuko buru iphe e-ta aphudu uzo; too nu iphe le nchi; too je ije. ²¹ Ophu ephe 'atakwa nu onwephe uta ejo iphe

---

§ 9:16 9:16 Iphe o bu bu 200,000,000.

ono; ghaa umere lakfuta Nchileke; ophu ephe 'ahakwa ogbu ochi; ephe ta ha oto nshi; ephe ta ha ofarushi onwephe ephe l'unwanyi; ephe ta ha ozi iphura.

10

Ojozi-imigwe, gude nwa ekwo, a gworu agwogwo

¹ Tò dù iya bù; mu abya aphua ojozi-imigwe odo, e yeru ike, ha nshinu l'ehu; yo shi l'imigwe alazita le mgboko; urukpu agbaphee ya mgburumburu. Evu-mini agbaphee ya l'ishi. Ifu acha l'iya phu pemu-pemu l'ò bù enyanwu. Okpa iya phe ebo adukota l'ò bù oku, enwu enwunwu; mbu oku, kpuru nmororo l'ò bù ogwodogwo oshi, ha l'ò bù ngunu. ² Iphe o gude l'eka aburu nwa ekwo, a gworu agwogwo; obu l'a phushiwaru iya aphushi. Yo woru okpa eka-utara iya dzobe l'eli eze enyimu; woru k'ekabyita dzobe l'eli nggodo. ³ Yò bya araa ya arara rashia ya ike. Ora iya adulephu l'ò bù ekiri agù. Yò ralephu ora ono; egbe-igwe esaa ono eyelahaaru iya onu. ⁴ Mu emekwadua te mu dee iphe egbe-igwe esaa ono kfulu; mu anua olu, shi l'imigwe; su: "T'e b'ò dukwa onye mu e-fulu iphe, uzo egbe-igwe esaa ono kfulu; ophu o dukwa ophu mu e-de edede."

⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono, mu phuru ono, dzoberu okpa lanu l'eze enyimu; dzobe nanu l'eli nggodo ono abya apalia eka-utara iya imeli; ⁶ gude epha Nchileke ono, no ndzu gbururu jeye ono ria angù; mbu Nchileke ono, bu iya

meru igwe mę iphemiphe ọbule, nọ iya nụ; mee eliphe mę iphemiphe ọbule, nọ iya nụ; mee eze ẹnymu mę iphemiphe ọbule, nọ iya nụ. Yọ bụru ẹpha Nchileke ono b'o gude ria angụ; sụ: "O ruwaru teke Nchileke e-me iphe ọ tųberu; l'ẹ to nwehekwa kẹ ọkpokwadu ụkfu. ⁷ Ọ kwa teke ojozi-imigwe k'ẹsaa ono gbuwaru ụpyoku nk'ia bẹ Nchileke e-medzukota iphe ono, ọ chihawaruru dobe l'obu iya ono; mbụ ẹge o kfukotaruru iya ndu shi ejeru iya ozi, bụ ndu ekfuchiru iya nụ lẹ ya e-me."

⁸ Tọ dụ iya bụ; olu ono, shihawa l'imigwe kfururu yeru mu ono; abyakwa bya ekfururu yeru mu ọdo; sụ mu: "Tẹ mu je anata nwẹkwo ono, a phushiruru aphushi, o gude; mbụ ojozi-imigwe ono, dzọberu ọkpa lanụ l'eli eze ẹnymu; dzọbe ọphu l'eli nggodo ono."

⁹ Ya ndono; mu atụgbua; jekfube ojozi-imigwe ono je asụ iya t'ọ nụ mu nwẹkwo ono. Yọ sụ mu: "Tẹ mu nata iya taa. Lẹ mu -taẹbe iya; bẹ ọo-tsokwa mu ile jeye l'akurepho. Obenu lẹ teke mu ata iya b'ọo-nọdukwa atsọ mu l'ọ bụ manụ-ẹngu l'ọnu."

¹⁰ Mu abya anata iya ẹkwo ono; taa. Teke mu ata iya bẹ ọotsole mu phụ l'ọ bụ manụ-ẹngu l'ọnu. Mu elebale iya phụ ọhu ẹpho; yọ tsọ mu ile jeye l'akurepho. ¹¹ Ya ndono; yo nweru onye sụru mu: "Lẹ mu kfuchifutajeru Nchileke l'iphe bụ mbakeshi; ndu ekfu okfu, dụ iche iche; ikfu l'ikfu ha; mę lẹ ndu eze ndu eze."

Umadzu labù, ara okfu Nchileke arara

¹ Ya ndono; a bya eworu gbarara oshi, eegudeje atọ iphe nù mu; sù mu: “Tẹ mu gbeshi je atọ iphe l'eze-ulo Nchileke; mẹ ime ẹke ono, e doberu ẹn̄ya-ngweja Nchileke ono; mu agua ndu anọduje iya l'abaru Nchileke ẹja oḡu. ² Olobu; tẹ mu ba atọkwa l'echi ogbodufu ono, nọpheru eze-ulo ono mgburumgburu ono; l'ono b'e doberu iphe bụ mbakeshi. Ẹphe egude okpa dzọ obodo ono, dọ nsọ ono pyakapyaka ukporo onwa labù l'onwa labù. ³ Ono bụ teke ya e-zì umadzu labù, a-nọdu ekfuchiru iya nù. Umadzu labù ono e-yegbaa uwe-aphù. Yọ buru unu abali ẹto l'ukporo abali ẹto* bẹ ẹphe e-gude zikota ozi, Nchileke ziru ẹphe.”

⁴ Umadzu labù ono bẹ bụ oshi olivu labù ono; mẹ urọku labù ono, gvuru Nnajiufu ono, nwe mgboko ono l'ifu. ⁵ O -nweru onye jeru tẹ ya meka ẹphe iphe; oku eshi ẹphe l'onu lufuta; bya eworu onye obu yele ndu ẹphe l'iya achi ẹjo idzu lanu kegbushia; mbu ndu ono, buwa ohogu ẹphe ono. Iphe bụ onye jeru tẹ ya meka ẹphe iphe b'ẹ ta ahakwa t'ẹ be kegbu iya l'oku, shi ẹphe l'onu. ⁶ E yekwaruphu ẹphe ike l'eka; t'ẹphe guchia akpamigwe; k'ophu bụ lẹ mini ta achidu l'ali teke ono, ẹphe ekfuchikwaduru Nchileke ono. E yekwaruphu umadzu labù ono ike; t'ẹphe duje ike mee mini; t'ọ buru mee; mẹ t'ẹphe gudejekwaphu iphe-ememe, dọ ẹphe mma gbuje ndiphe mgbonwu ẹge dọ ẹphe mma.

⁷ Ẹphe -ziebelephu ozi ono, Nchileke ziru ẹphe

---

* **11:3** 11:3 Iphe o bu bu 1,260.

t'èphe bya ezia ono bẹ ejo anụ-ẹgu-ẹgbudu ọbu e-shi l'ime Iduma Maa ono lufuta bya etso ụmadzu ẹbo ono ọgu. Oo-mekputa ẹphe; woru ẹphe gbushia. ⁸ Odzu ẹphe awushiru lẹ mbaduzo eze obodo ono, bụ ẹke a kpopyaberu Nnajiufu ẹphe l'oshi-osweru. Ẹpha mkpukpu, e gude anma ẹtu ẹhu obodo ono bụ Sódomu m'ọ bụ Íjiputu. ⁹ Odzu ụmadzu labụ ono b'ẹ te ekwekwa t'e lia. Ndu shi l'iphe bụ mba; mẹ l'ikfu, dụ iche iche; mẹ ndu ekfu okfu-alì, dụ iche iche; mẹ iphe bụ mbakeshi a-wụkotaru bya aphù odzu ono. Yọ buru ẹge aa-phù odzu ono ndono abalì ẹto lẹ mkpirikpi iya. ¹⁰ Iphe bụ ndu bu lẹ mgboko-a bẹ ẹhu a-nọdu atso ẹna l'e gburu ụmadzu labụ ono. Ẹphe abya agbaa ajì iya; gwoo iphe jeeru ibe ẹphe l'aji; okfu l'e gburu ụmadzu labụ ono, ekfuchiru Nchileke ono; mbụ ndu ono, shi akpa ndu mgboko ẹhu nshinu ono. ¹¹ Ya ndono; lẹ mu aphù àphù ono bẹ mu phuru l'a nọtsuleruphu abalì ẹto lẹ mkpirikpi iya ono; Nchileke aturu ume-ndzụ ye ụmadzu labụ ono l'ẹhu; ẹphe eteta; gbeshi nọdu ndzụ ọdo. Iphe bụ ndu phuru ẹphe atsulahaa egvu atsushi iya ike. ¹² Tọ dụ iya bụ; ụmadzu labụ ono anụ olu-oku, e shi l'imigwe kua kushia ya ike; sụ: "Unu bata l'ẹka-a!" Ndu ọhogu ẹphe ono ele ẹphe ẹnya; ẹphe anọdu l'urukpu; bahù l'imigwe. ¹³ Teke onophu; alì awata ọnma jijiji. Obodo ono ẹkèè ụzo iri; ụzo lanụ eyifukota. Ndu alì-ónma-jijiji ono gburu dụ unu madzụ iri ẹsaa l'ụkporo madzụ iri.† Meji agbabuhu ndu ọphu phoduru

---

† **11:13** 11:13 Iphe ọ bụ bụ 7,000.

nụ; ẹphe awata oja Nchileke kẹ imigwe ajaja.

¹⁴ Ẹjo iphe-ẹhuka k'ẹbo ono agaa. Ọlobu; unu lekwa; l'ọphu kwe iya ẹto habekwaa; yọ phushihu.

Ụpyoku kẹ ẹsaa

¹⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe k'ẹsaa abya egbua ụpyoku nk'iya. Olu, dọ l'igwe awata ekfushi l'imigwe l'asuje: "L'ọo nta-a bẹ ike kẹ ọbu eze lẹ mgboko bọ kẹ Nchileke ayi; mẹ kẹ Kuráyisutu iya ono. Ọo-buru eze; chĩa gbururu jeye lẹ tutu yoyo!" ¹⁶ Ụkporo ndu bọ ọgurennya lẹ ndu bọ ọgurennya ẹno ono, nọgbaa l'aba-eze ẹphe l'ifu Nchileke ono adagbaa kfube ifu; baaru Nchileke ẹja. ¹⁷ Ẹphe agulaha ẹgvu; asuje:

"Ẹphe ekele ngu ekele

Nnajiufu, bọ Nchileke,

bọ Ọkaribe-Kakọta-Ike.

Nggube Nchileke, nọ ndzọ nta-a;

shihawa nọduta tẹmanu;

bẹ mgboko dọbederu.

Ẹphe ekele ngu; kẹ l'i

gudewa ike ngu ono,

paru ẹka ono l'achi.

¹⁸ Iphe bọ mbakeshi

kwefuwaru ngu ikẹ;

Yo ruwaru mbọ teke

ii-gude oke ẹhu-eghughu ngu;

kpee ndu nwuhuru anwuhu ikpe;

mẹ teke ii-bu ndu ozi ngu

l'ẹphe ha nggo ozi, ẹphe jeru ngu;

Mbọ ndu ekfuchiru ngu nọ;

ndu nke ngu l'ẹphe ha;

mẹ iphe bụ ndu ì dūru lẹ nsọ l'ẹphe ha:
 onye ukfu l'onye nta.
 Teke ii-mebyishi ndu ono,
 emebyishi mgboko ono ruakwaru!"

¹⁹ Ya ndono; a bya aguhaa eze-ulo Nchileke ono, nọ l'imigwe ono. A phua Okpoko Ogbandzu ono, shi Nchileke l'eka ono l'ime eze-ulo ono. Igwe l'eku ebemu oswi kẹ mọremu mọremu; l'agba agbagba; ede edede; atụ egbe-igwe. Alị awata ọnma jijiji. Oke aka-mini adashi.

12

Nwanyi ono yee ejo agiyi ono

¹ Tọ dū iya bụ; a nọnyaa; eze iphe-ọhubama awata ome l'imigwe. Yo nweru nwanyi ọbu, yeru ọnyanwu ege eeyeje uwe. Yo vudo l'eli ọnwa; kpuru mkpọ-kpodo iri l'ẹbo l'ishi l'ọ bụ onye kpu okpu-eze. ² Nwanyi ono bẹ abyawa ezeda. Ime l'emeshi iya ike; k'ọphu bụ l'ọora ẹkwa.

³ Iphe-ọhubama ọdo awata ome l'imigwe. Yọ buru ejo agiyi bẹ lufutaru nụ. Eze ejo agiyi ono l'eke uswuswe. O nweru ishi ọsaa; fua mpo iri; kputsuaru okpu-eze l'ishi iya ono ẹphe ọsaa l'ẹhu l'ẹhu. ⁴ Yo gude ọdzu iya kèè mkpọ-kpodo, nọ l'igwe ọzo ẹto; chikoshia ọzo lanụ; yọ kuru l'alị. Yọ bya evudo nwanyi ono, abya ezeda ono l'ifu; k'ọphu bụ: o bebe ezedakwadua; tẹ ya pata nwata iya lee. ⁵ Nwanyi ono abya ezeda; mụa nwata-nwoke, bụ iya e-mekochaa buru eze; gude mgboro-ígwè chĩa iphe bụ mbakeshi ege eze achije mkpukpu iya. Tọ dū iya bụ; a bya adzuchata nwata ono; gude iya wokfube

Nchileke l'aba-eze iya. ⁶ Nwanyi ono agbalaa; gbaba l'echi-ẹgu. L'echi-ẹgu ono bẹ Nchileke memahawaru iya ẹke oo-buru t'e leta iya ẹnya; l'anụ iya nri jeye teke unu abali ẹto l'ụkporo abali ẹto e-swe.

⁷ Iphe ono emeebelephu; oḡu adaa l'imigwe l'ẹke ono. Máyikelu; mẹ ndu ojozi iya etso ẹjo agiyi ono oḡu. Eze ẹjo agiyi ono yẹle ndu ojozi nk'iya awọta ẹphe oḡu. ⁸ Máyikelu phẹ emekputa ẹjo agiyi ono yẹle ndu ojozi iya. To nwehe ẹke e kweru t'ẹphe nọdu l'imigwe. ⁹ A chifu ẹjo agiyi ono l'imigwe. O kwa ẹjo agiyi ono bẹ bu agwo ndiche phu. O bu iya bu Obutuswe m'o bu Sétanu, bu iya anọduje eduphushi ndiphe kpamụkpamu. A chifu iya l'imigwe l'ẹke ono; chidata iya lẹ mgboko yẹle ndu ojozi iya l'ẹphe ha.

¹⁰ Mu anụ mkpu, eechi l'imigwe echishi iya ike; asuje: "O muakwaru: Nchileke dzọkwaru ayi oḡbu-o! Nchileke koshiakwaru nta-a l'ọo ya l'achi iphemiphe oḡbule. Lẹ Eze ono, Nchileke ziru; yọ bya ono, bu iya bu Kuráyisutu bẹ koshiakwaru ike iya nta-a. A chifuwaru onye mgbamu ono, shi anọduje edophe edo unwunna ayi l'ifu Nchileke: eswe l'enyashi; l'ekfuru iya l'onye ophu meswekwaru; onye ophu emeswee ono. ¹¹ Iphe unwunna ayi phẹ gude mekputa Sétanu bu mee Nwaturu ono; mẹ arara ono, ẹphe evudoje l'edzudzu oha ara okpobe okfu kẹ Nchileke ono. Ishi iya aburu l'ẹphe sweru ẹnya lẹ ndzụ; sụ l'ọ -buru anwuhu; ẹphe anwuhu iya. ¹² Oo ya bu; t'imigwe tee ẹswa! Tẹ ndu bu iya nụ tekwaaphu ẹswa! Olobu;

nshòbukwanua nggùbe eliphe l'ò ha; nshòo nggùbe eze ẹnìyimu; okfu lẹ Obutuswe gudewa ẹhu-eghughu byakfuta unu; keshinu ọ mawaru l'oge iya nk'iya dūwa tsọ-kengu.”

¹³ Eze ẹjọ agiyi ono aphulephu l'e shiwa l'imigwe chidata iya l'eliphe; yọ chilahaa nta nwanyi ono, muru nwata nwoke ono. ¹⁴ A bya achẹe nwanyi ono ẹbà eze ugo: ẹka labu t'ọ gude phehu; nahu ẹjọ agiyi ono; lashia l'echi-ẹgu ẹke o bu; je ebua l'ẹke ono; t'a zua ya afa ẹto lẹ mkpirikpi iya. To nwehe iphe agwo ono jekwaduru iya ememe. ¹⁵ Tọ du iya bu; agwo ono awata ogbo mini l'onu; mini ono atso l'ọ bu eze nggele. Iphe oome aburu te mini ono buru utso; kpota nwanyi ono. ¹⁶ Alẹ eyeru nwanyi ono ẹka; ghechaa onu; tuko mini ono, ẹjọ agiyi ono gbọru ono ngukota. ¹⁷ Ehu eghulaha ẹjọ agiyi ono eghughu; l'okfu ehu nwanyi ono. Yọ tugbua jekfushia unwu nwanyi ono ndu ophu wuduru nu ogu. Ndu obu, o je etso ogu obu bukwanu ndu doberu obu; l'eme iphe Nchileke suru t'ephe meje; me ndu vudoshi ike l'okpuberu okfu ono, Jisosu meru; a maru ono. ¹⁸ Ya ndono; ẹjọ agiyi ono atugbua je evudo lẹ mgbogidi eze ẹnìyimu.

13

Ejọ anu-egu-egbudu labu

¹ Ya ndono; mu abya aphua ẹjọ anu-egu-egbudu, shi l'eze ẹnìyimu ono lufuta. Ejo anu-egu-egbudu ono furu mpo iri; nweru ishi esaa. Yo kpuru okpu-eze lẹ mpo iya ono l'ehu l'ehu; ephe iri. L'ishi iya ono l'ọ ha b'e dekotaru

ẹpha, ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. ² Ejo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono, mu phuru ono dulephu l'ọ bu oduma. Okpa iya dụ l'ọ bu okpa biye. Onu iya adu l'ọ bu k'agu. Eze ẹjo agiyi phụ abya eworu ike ke yẹbedua ye ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono, shi lẹ mini ono l'ẹka; bya anukwa iya phụ aba-eze iya; sụ iya t'o mejelephu iphe dụ iya mma. ³ Ishi ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono nanu bẹ ichii onya, e gburu iya bẹ teke e gburu iya ẹya b'ọ ga anwuhukwa. Obenu l'onya ono kpohuwaru iya. Ejo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono adu ndiphe mgburumgburu biribiri; ẹphe etsolahaaya. ⁴ Ndiphe abalahaaru ẹjo agiyi ono ẹja; okfu l'o wowaru ike iya ye ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono l'ẹka. Ẹphe abakwaruphu ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja asuje: “?Nanu onye ọdo, dụ l'ọ bu ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu-a. ?Nanu onye a-dụ ike kpofu iya l'ifu k'otso iya ọgu.”

⁵ A haa ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono t'o kfufe ẹge onu ha iya. Yoo jakposhi onwiya; gude ẹge ono ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. A hakwaaru iya phụ ẹhu t'o meje iphe dụ iya k'ememe l'ime ukporo onwa labu l'onwa ẹbo. ⁶ Yọ wata ophu Nchileke iphu; l'ekfubyishi ẹpha Nchileke ekfubyishi; ekfubyishikwaphu ẹke Nchileke bu ebubu; mawaru ndu bu l'imigwe. ⁷ Nchileke ahaa ya; t'o tso ndu ke yẹbe Nchileke ọgu; mekputa ẹphe. A nu iya ike t'iphe bu ikfu l'ikfu ha; iphe bu mbakeshi; iphe bu ndu okfu-alì, dụ l'iche iche; mę ndiphe l'ẹphe ha; yoo meje ẹphe; t'ẹphe meje iphe ọ suru t'ẹphe mee. ⁸ Iphe bu ndu, bu l'eliphe mgburumgburu a-nodu abaru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja; mbu ndu ẹ te dedu

ẹpha ẹphe l'ẹkwo Nwaturu ono, e gburu l'okfu ẹka ọha ono; bu iya bu ẹkwo ono, e deshuru ẹpha ndu a-no ndzu gbururu jeye ono be a-noḍu abaru iya ẹja ono.

⁹ T'onye nweru ẹnu-nchi nua ya. ¹⁰ Iphe bu onye Nchileke tuwaru ẹka l'aa-tu mkporo b'a tufu-taje mkporo. Iphe bu onye o tuwaru ẹka l'ee-gbu le mma; b'e gbufutaje le mma. O kwa iya bu l'unwu Nchileke koshifutaje l'ẹphe bu ndu ata nshi; noḍu Nchileke l'ẹka ẹge ẹphe no iya ẹya noḥia ya ike.

¹¹ To du iya bu; mu abya aphua ejo anu-egu-egbudu odo, shi l'ime ali mifuta. Yebedua furu mpo labu l'o bu ke nwaturu; olu iya adu l'o bu ke ejo agiyi. ¹² Yo bya egude ike ejo anu-egu-egbudu phu; melahaa iphe bu ẹge du iya mma l'ifu ejo anu-egu-egbudu ke odungu phu. Yo bya emee; ndiphe abalahaaru ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu ẹja; mbu anu onanu, onya, e shi gbua ya l'ishi gage gbu iya; obu l'o kpohuhawaru iya. ¹³ Ejo anu-egu-egbudu k'ẹbo ono emeshilephu eze iphe-ophulenyaa. Mbu yoo meebeje oku; yo shi l'igwe bya adaa l'ali l'ifu ndiphe. ¹⁴ Yo gude eze iphe-ophulenyaa ono, a haru iya t'o meje l'ifu ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu duphushia iphe bu madzu kpamukpamu le mgboko. Yo su ndiphe t'ẹphe kpua ntekpe, dulephu l'o bu ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu; bajeru iya ẹja; mbu ntekpe, du l'o bu ejo anu-egu-egbudu phu, e gburu ejo onya l'ishi; yo nyaa ya phu. ¹⁵ A bya ekwe t'ejo anu-egu-egbudu k'ẹbo ono turu ume-ndzu ye ntekpe ono, a kpuru, dulephu l'o bu ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu l'ehu;

t'ò nòdu ndzù; dù ike l'ekfu okfu. Yo mee; e gbushikota ndu ẹ-te kwedu baaru yẹbe ntẹkpe ono, a kpuru; yọ dù l'ọ bụ ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja. ¹⁶ Ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'ẹbo ono eyebuta iphe bụ madzù kpamụkpamu: onye ha nshinu mę onye ha nwanshị; onye nweru iphe mę onye ẹ-te nwedu iphe; ohu mę amadụ; e mekota ẹphe iphe-ọhubama l'ẹka-utara; m'ọ bụ l'atatifu; ¹⁷ k'ọphu ẹ to nwedu onye a-zù aswa; to nwe onye e-re aswa erere; gbahaa l'onye ọbu b'e meru iphe-ọhubama k'ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono. Iphe-ọhubama ono bę bụ ẹpha ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono; m'ọ bụkwanu ọgú, nọ ọnodu ẹpha iya ọbu.

¹⁸ Ọ bụ ẹke-a bę gbaru tẹ madzù koshi lẹ ya nweru mmamiphe. T'onye nweru egomunggo je ariya ọgu ẹpha ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono jeye teke ọo-maru iphe ọgú ono bụ; okfu l'ọgú ono bụkwaphu ẹpha madzù. Ọgu ọbu bụ "666", bụ iya bụ ọnu l'ụkporo ugbo iri l'ẹto l'ishingu.

14

Egву, ndu a gbataru ázù

¹ Ya ndono; mu abya elee ẹnya; phua Nwaturu ono l'ẹke o vudo lẹ Ugву Záyonu. Ndu vudonyabe iya nù l'ẹke ono dù ụkporo ọnu madzù ugbo iri l'ẹsato;* bụ ndu e deru ẹpha Nwaturu ono; mę ẹpha kẹ Nna iya l'atatifu. ² Mu abya anụ okfu, a nọ l'imigwe kfu. Olu ono adalẹphu l'ọ bụ ẹke eze mini aphụ gbudugbudu; l'adakwaphu l'ọ bụ ẹke igwe ede edede; l'atụ

* **14:1** 14:1 Iphe ọ bụ bụ 144,000.

egbe-igwe. Yọ dakwaphu l'ọ bụ ẹke ndu akpoje une chigbaa eze une; l'akpo. ³ Igweligwe ndu ono bẹ vudo l'ifu aba-eze phụ; mẹ l'ifu iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno; mẹ l'ifu ndu bụ ọgurennya ono; agụ egvu ọphungu ono. To nwe onye ọdo, duru ike ọmuta egvu ono; a gụfulephu ụkporo unu ụmadzu iri l'ẹsato ono, bụ ndu ono, a gbataru l'eliphe ono. ⁴ Ndu ono bụ ndu ẹ te emerubua onwẹphe emeru l'ẹhu nwanyi; ndu doberu onwẹphe ọgà l'ọ bụ nwamgboko, nwoke ta chikahubua ọkpa. Ọ bụ ẹphe bụ ndu bụlephu Nwaturu ono bẹ ẹphe anọduje awụ etso; l'eye iphe, bụ ẹke ooje. Ndu ono bụ ndu a gbafutaru l'ẹke ndiphe nọ; mee ẹphe: ẹphe adu l'ọ bụ ẹja, a chiru nụ Nchileke yele Nwaturu ono. ⁵ Ẹphe bụ ndu ẹ-te nwedu onye a-sụ l'ẹphe dzujeru ẹjo-ire; to nwe iphe, a ta ẹphe ụta iya.

Ụnwu ojozi-imigwe ẹto

⁶ Tọ dọ iya bụ; mu abya aphua ojozi-imigwe ọdo, ephekwanu oreke-imeli. Yo gude ozi-oma ono, a-nọ gbururu jeye ẹ tutu yoyo ono tẹ ya je ezia ndiphe mgburumgburu; bụ iya bụ iphe bụ mbakeshi ẹ mgboko; iphe, bụ ikfu l'ikfu ha; iphe, bụ ndu ekfu iphe bụ okfu-alị, dọ iche iche, nọ ẹ mgboko-a; mẹ iphe bụ ndu, nọkota ẹ mgboko. ⁷ Ojozi-imigwe ono ara iya arara arashi iya ike; asuje: “Unu tsujekwa Nchileke egvu! Unu akwabejekwa iya ugvu; ẹ teke oo-kpe ikpe ruakwaru! Unu bajekwaru Nchileke ẹja; okfu l'ọ bụ iya meru igweli; mee alị; mee eze ẹnyimu; mekwaaphu iphe bụ ọgba-mini!”

⁸ Ojozi-imigwe ọdo, kwe iya ẹbo ephetsoru k'odungu phụ; l'asụje: “Obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu bẹ ike gvụakwaru. Ike gvụakwaru Bábyilonu ono, bụ iya cheru iphe bụ mbakeshi mẹe k'omerushi onwonye lẹ nwanyi; shi iya kpakota oke ẹhu-eghughu, Nchileke!”

⁹ Ojozi-imigwe ọdo, kwe ndu ọphunanu ẹto epheru tsoru ẹphe; l'arakwa iya phụ arashi iya ike; asụje: “Onye abaru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu phụ ẹja; mẹ ntekpe ono, a kpuru; yọ dụ l'ọ bụ iya ono; mẹ onye kweru t'e mee ya iphe-ọhubama l'atatifu; ọdudu buru l'ẹka; ¹⁰ onye ọbu bẹ Nchileke a-nmakwa ikpe. Iphe-ẹhuka, onye ọbu e-je yele ikpe, aa-nma iya e-tsule iya phụ pyaapya l'ọ bụ onye nguru mẹe, ẹ ta gwadụ mini. Onye ono ta byadụ bya a-nahụ oke ẹhu-eghughu kẹ Nchileke! Ee-gude ọku, ere raphuraphu mẹ nshi-egbe; nua onye ọbu aphụ l'ifu unwu ojozi-imigwe, dụ nsọ; mẹ l'ifu Nwaturu ono. ¹¹ Ọku ono, ee-gude nua ẹphe aphụ ono bẹ ẹnwuru-ọku iya a-nodulephu ekpo tututu; kpuchia nanu; limobe ala l'imeli gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ndu ono b'ẹ ta byakpọdua bya aha t'ẹphe tuta ume m'ọo ugbo lanu: eswe l'enyashi; mbụ ndu ono, abajeru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja; abakwaru iya phụ ntekpe ono, a kpuru; yọ dụ l'ọ bụ iya ono; mẹ iphe bụ onye kweru; e mee ya iphe-ọhubama ono, ekoshi ẹpha ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono.”

¹² Ọ kwa iya bụ l'unwu Nchileke koshifutaje l'ẹphe bụ ndu ata nshi; mbụ ndu emeje iphe Nchileke kfuru; mẹ ndu nọ Jisọsu l'ẹka.

¹³ Mu abya anụa okfu, a nọ l'imigwe kfua; sụ: “Tẹ mu dee iphe-a l'ẹkwo: Ọnu-ọma bụ kẹ ndu a-nwụhu shita nta-a tughburu; mbụ ndu a-nwụhu nụ; okfu l'ẹphe woru onwẹphe ye Nnajiufu l'ẹka.”

Ume Nchileke analita iya; sụ: “Ọo ya-a! Ọ bụ ẹge ọ dū ndono! Ẹhu a-nọdu atsọ ẹphe ẹna l'oswiya; okfu l'ozi, ẹphe jeru bẹ ẹphe jefuwaru l'ishi; l'atutawa ume. Yọ bụru ẹge ono bẹ eebukwanu ẹphe nggo ozi ono, ẹphe jeru ono.”

Aakpata ndiphe l'ọ bụ onye akpata iphe e meberu l'alị

¹⁴ Ya ndono; mu abya elee ẹnya; phụa urukpu ọcha. Mu aphụa onye dugaru anọdu l'urukpu ọcha ono. Onye ono, dugaru iya nụ ono adulephu l'ọ bụ madzụ; kpuru okpu-eze, e gude mkpọla-ododo mee; bya apakwaruphu mma, atsụ nkọ l'ẹka. ¹⁵ Ojosi-imigwe ọdo eshi l'eze-ulo Nchileke lufuta; bya araku onye ono, dugaru l'eli urukpu ọcha ono; sụ iya: “Wota mma ngu ono kpatakota iphe e meberu l'alị; l'ọ gbaakwaru teke aa-kpata iya. Ishi iya aburu l'iphe e meberu lẹ mgboko bẹ chashiakwarunu; gbawa teke aa-kpata iya!” ¹⁶ Tọ dū iya bụ; onye ono, dugaru l'eli urukpu ono abya ewota mma iya ono tua l'eliphe. Mma ono akpaa ndiphe ẹge aakpaje iphe e meberu l'alị.

¹⁷ Yo nwekwaruphu ojosi-imigwe ọdo, shikwaphu l'eze-ulo Nchileke ono, nọ l'imigwe ono lufuta. Yẹbedua egudekwaphu mma, atsụ nkọ.

¹⁸ Ojosi-imigwe ọdo eshikwaphu l'enyangweja Nchileke ono; lufuta. Yẹbedua aburu

ojozi-imigwe ophu e ziru t'o gude oku mebyia mgboko. Yo kua ojozi-imigwe ophunanu, gude mma, atsu nkọ phụ oku; kushia ya ẹya ike; sù iya: "Gude mma ngu ono, atsu nkọ ono byibushikota nebyi vayinu ono, nọ lẹ mgbo vayinu, tuko mgboko dzuru ono; lẹ nebyi iya chashikotaakwaru!" ¹⁹ Tọ dọ iya bụ l'ojozi-imigwe ono ewota mma iya ono tọa l'eliphe. Mma ono atuko nebyi vayinu ghebushikota; bya achiru iya ye lẹ phorokoto ẹke aadzoshije mee l'akpuru vayinu. Iphe ono aburu etu, ekoshi oke ẹhu-eghughu Nchileke. ²⁰ A bya adzoshibebe mee l'akpuru vayinu ono l'ẹke aadzoshije iya l'azu mkpukpu; mee ono aburu mee madzu. Mee ono atsoo l'ọbu ngele tugburu iphe ruru ukporo manyiru iri. Yọ byakwaaphu utso; hatabe ogvu k'ophu bụ l'ọo-wọ inya l'olu me inya -ruba iya.

15

Unwu ojozi-imigwe; me mgbonwu esaa

¹ Ya ndono; mu abya aphua iphe-ohubama, du biribiri odo, eme l'imigwe. Iphe ono bu le mu phuru ojozi-imigwe esaa, gude uzo mgbonwu esaa. Mgbonwu ono be bu ejo iphe-ehuka ke ikperazu, Nchileke e-wokfuta ndiphe. Teke uzo mgbonwu esaa ono gvuleruphu; oke ẹhu-eghughu Nchileke agvu.

² Mu aphukwaaphu iphe du l'o bu eze enyimu, egbu ngerengere, e woru onyo yele oku, enwu enwunwu gwakobe. Mu aphukwaaphu ndu

lụwaru ọgu; mekputawa ẹjo anụ-egu-egbudu ono yẹle ntekpe ono, a kpuru; yọ dọ l'ọ bụ iya ono. Ndu ono abụkwaruphu ndu jikaru l'ephē ta akwabedu ọgú ono, nọchiru ẹnya ẹpha ẹjo anụ-egu-egbudu ono ugvu. Ẹphe evudonyabe eze ẹnyimu ono, dọ l'ọ bụ onyo ono; pagbaaru eze une, Nchileke nuru ẹphe l'ẹka. ³ Ẹphe ebyi egvu Mosisu, bụ nwozi Nchileke; mę egvu kẹ Nwaturu ono; asuje:

“Ọ bụ nggu; Nchileke;

bụ Ọkaribe-Kakota-Ike.

Ọru ngu dọ egvu; dọ biribiri!

Ọ bụ nggu bụ eze k'iphe bụ mbakeshi.

Ụzo ngu vudo nhamunha;

buru ọkpobe ụzo;

nggube Eze ojejoje.

⁴ Nnajiufu; ?bụ onye bụ onye

a-sụ lẹ ya ta atsudu ngu egvu?

?Bụ onye ha k'ogheli ọnu;

sụ lẹ ya ta akwabedu ẹpha ngu ugvu?

Ọ bụ nggubedua nwenkinyi ngu

bụ onye dọ nsọ.

Iphe bụ mbakeshi a-bya abaaru ngu ẹja.

Ishi iya aburu lẹ madzọ kpamukpamu;

bẹ phukotawaru l'iphemiphe ọbule,

iime bẹ vudo nhamunha.”

⁵ E meebe; mu abya elee ẹnya; phua eze-ulo Nchileke l'imigwe; l'ẹke a guharu ime iya aguha. Mbụ ime ẹke ono, ulo ono, e gude ẹkwa mee, bụ Nchileke b'o shi l'ẹke ono nọ; bụ iya bụ ulo-ekwà ono, nọ-chiru ẹnya ọgba-ndzọ ono, shi Nchileke l'ẹka ono. ⁶ Ụnwu ojozi-imigwe ẹsaa ono, bụ ẹphe gude mgbonwu ẹsaa

ono eshi l'eze-ulo Nchileke ono lufuta; yegbaa uwe ocha, achatsua biribiri. Epe egude akpobuleti, e meru le mkpola-ododo kebudotsua uwe ono l'ume. ⁷ Ya ndono; onye lanu l'iphe eno ono, nogbaa ndzu ono abya eworu efere esaa, e meru le mkpola-ododo nu ojozi esaa ono. Ipe jiru efere ono aburu oke ehueghughu Nchileke; mbu Nchileke ono, no ndzu gbururu jeye ono. ⁸ Enwuru-oku ekposhilephu; ji ulo ono pyimu; okfu l'odu-biribiri Nchileke me ike iya be no l'eke ono. To nwe onye duru ike obahu l'ulo ono jeye teke uzo mgbonwu esaa ono, ojozi-imigwe esaa phu gude phu gvuduru.

16

Efere esaa, e yejishiru oke ehueghughu Nchileke

¹ To du iya bu; mu anua olu, e shi l'eze-ulo Nchileke ono chia l'e chiru mkpu; su ojozi-imigwe esaa ono: "Unu je ewota ejo iphe-ehuka ono, shi l'oke ehueghughu Nchileke ono; mbu ejo iphe-ehuka ono, no l'efere esaa ono; je awushikota le mgboko mgburumgburu!"

² Ojozi-imigwe ke odungu abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu no l'efere nk'ia le mgboko. Ejo onya, eme ejo ehuka abalahaa iphe bu ndu ono, e meru iphe-ohubama k'ejo anuegu-egbudu ono; me ndu abaru ntekepe ono, a kpuru, dulephu l'o bu ejo anuegu-egbudu ono eja.

³ Ojozi-imigwe k'ebbo abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu no l'efere nk'ia l'eze

enyimu. Mini, nọ l'eze enyimu aghọ mee; dulephu l'ọ bụ mee onye nwuhuru anwuhu. Iphe bụ iphe nọ ndzụ l'ime mini anwushihukota.

⁴ Ojozi-imigwe k'eto atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'iya lẹ nggele; mę iphe bụ ogha-mini l'ọ ha. Mini aghọ; bukotaru mee. ⁵ Mu anụ ẹke ojozi-imigwe, bụ iya eche iphe bụ mini nche; sụru: "Nggube Nchileke, dū nsọ! Mbụ nggube onye ono, nonu; buru onye nọhawa nū; bę mgboko dūbederu. Ikpe-wa, i nmaru ndiphe-a; bę koshiru l'i bụ onye ekpeje ikpe nhamunha! ⁶ Lẹ ndu ono, bụ ẹphe gbushiru ndu nke ngu; bya egbushia ndu ekfuchiru ngu l'ifu ẹphe ono; mbụ gbushia ẹphe; lọkaa mee ẹphe ono b'i nukwaruphu mee t'ẹphe ngụa. Iphe ono, i meru ndiphe ono aburu iphe gbaru ẹphe ndono!" ⁷ Ya ndono; mu anụ olu, shi l'anya-ngweja Nchileke; sụ: "Ono kwa ẹge ọ dū-o! Nnajiufu, bụ Nchileke bę bukwa iya bụ Ọkaribe-Kakota-Ike-o! L'ikpe, i kperu ndiphe bę bulephu ọkpobe ikpe; bukwaruphu ikpe, dū maa."

⁸ Tọ dū iya bụ; ojozi-imigwe k'eno abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'iya l'enyanywu. E mee enyanwu; okpomoku iya erebushilaha madzụ anụ; k'ophu oomeje anụ madzụ; yọ dū l'ọ bụ iphe a huberu l'ọku. ⁹ Ejo okpomoku ono erebushi ndiphe anụ. Ndiphe awata ọko Nchileke onu; mbụ yębedua, kweru t'egbe ejo iphe-ehuka ono byakfuta ẹphe. Ophu ẹphe 'atakwanu onwẹphe ụta; k'ophu ẹphe a-ghaa umere lakfuta Nchileke; bya akwabeje iya ugu.

¹⁰ Ojosi-imigwe k'ise abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu no l'efere nk'iya l'abaeze ejo anu-egu-egbudu ono. Ochi aburu bee; gbachishikota iphe bu ndu kwetaru t'ejo anu-egu-egbudu ono buru eze ephe. Ndiphe awata ota kpukpurukpu k'ejo iphe-ehuka ono, ephe eje ono. ¹¹ Ephe awata ophu Nchileke imigwe iphu ke iphe ono, aphugbaa ephe uphu ono; me k'ejo onya ono, aba ephe ono. Obenu l'ephe ta takwanu onwephe uta; paru ejo iphe ephe eme haa; lakfuta Nchileke.

¹² To du iya bu; ojosi-imigwe ke ishingu abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu no l'efere nk'iya le Eze Enyimu Yufuretis. Eze Enyimu ono atashihukota; esu-uzo abya a-nodu iya; k'ophu ndu eze, shi l'uzo enyanwu-ahata esweje iya. ¹³ Mu abya aphua ogvu eto, dutsua l'o bu ewo; eke olufutagbaa. Nanu eshi ejo agiyi ono l'onu lufuta; nanu eshi ejo anu-egu-egbudu ono l'onu lufuta; nanu eshi onye ono, gude ugho edusweshi ndiphe uzo ono l'onu lufuta; mbu onye ono, adzu ejo-ire; su le ya bu onye nkfuchiru Nchileke ono. Ogvu ono, dutsua l'o bu ewo ono eshikota ephe l'onu lufutagbaa.

¹⁴ Ogvu eto ono be shikota l'eka Setanu. O bu ogvu, emegbaa iphe-ophulanya. Yo jekfubekota iphe bu ndu eze ndiphe l'ephe ha; je achikobe ephe t'ephe dzukobe l'ekalanu ke ogvu; kwaberu mboku ono, Nchileke ono, bu iya bu Okaribe-Kakota-Ike ono a-bya ekoshi ndiphe onye ya bu.

¹⁵ Jisosu sukwaru: "Unu lekwa; l'o kwa ege abyabya onye iphura atuje madzu l'ukfu; bu ege ya a-tu unu l'ukfu! Onu-oma bu k'onye mu

ęnya; kwakọbe uwe iya; k'ọphu ẹ tọ gbaduru ọtu mbọku ono; iphere aburu nk'iya!"

¹⁶ Ya ndono; ọgvu ẹto ono, shi l'ẹka Sétanu ono abya emee ndu eze kẹ mgboko-a l'ẹphe ha; ẹphe abya akpakọ l'ẹke ọbu, eekuje Amagẹdonu l'okfu Híburu.

¹⁷ Ojozi-imigwe k'ẹsaa abya atugbua; je awushi ẹjo iphe-ẹhuka ọphu nọ l'efere nk'iya lẹ pherephere. Yo nweru olu, shi l'aba-eze ono, nọ l'ime eze-ulo Nchileke ono chia mkpu; sụ: "E mewaru iya!" ¹⁸ Ebemu-igwe ekulaha oswi kẹ mọremu mọremu! Igwe l'ede edede; l'atụ egbe-igwe; l'agbakwaphu agbagba. Alị l'anma jijiji egbe iya ọphu ta nmabua keshinu Nchileke keru madzụ. ¹⁹ Obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu etsukahu ọzo ẹto. Iphe bụ obodo ọdo, nọkota lẹ mgboko adakashihu; yifu. Nchileke anyata obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu; bya agbẹe ya mọe l'okoro, e yejiru oke ẹhu-eghughu kẹ yẹbe Nchileke eyeji; bụ iya bụ ikpe, ọ nmaru iya. ²⁰ Iphe bụ ikfuli, nọnu emishihukota. Iphe bụ ugwu, nọnu te nwehe ọphu a phukwaduru. ²¹ Eze aka-mini, anyịsua ẹra l'ọ bụ mkpuma, eegwe uswe eshigbaa l'igweli ala bẹbere l'alị; atugbushi ndiphe. Ndiphe ebulahaaru Nchileke onu; okfu l'eze aka-mini ono anụ ẹphe aphụ. Ishi iya aburu l'iphe-ẹhuka, aka-mini ono pakfutaru ẹphe kpọru ẹge aa-nọdu atụ ọnu iya.

17

Eze nwanyi ọkpara ono

¹ Tọ dọ iya bụ; ojozi lanu l'ojosi-imigwe ẹsaa phụ, shi gude efere oke ẹhu-eghughu ẹsaa phụ abyakfuta mu; bya asụ mu: “Tẹ mu bya tẹ ya je ekoshi mu ẹge ee-shi nmaa eze nwanyi ọkpara ono ikpe, bụ iya bụ obodo ono, nọ l'ẹke ono nggele zaru l'igwe ono. ² Lẹ ndu eze, achi mgboko bẹ ẹphe l'iya zekotaakwaru. L'iphe bụ uru-alị, ndiphe mgburumgburu ẹphe l'obodo ono rụkotaru bẹ atsukwa ẹphe atsutsu l'ọ bụ mee.”

³ Ume Nchileke abyakwa bya eji mu ẹhu pyimu. Ojozi-imigwe ono abya eduta mu jeshia l'echi-ẹgu. Ẹke ono bẹ mu phuru nwanyi, dugaru l'eli ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ọbu, eke uswuswe. L'ẹhu ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono l'ọ ha b'e deshiru ẹpha, ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. Ejo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono bẹ nweru ishi ẹsaa; nweru mpo iri. ⁴ Ngwa, nwanyi ono kwaru aburu kpowula kpowula uwe uswe. Iphe, o gude memaa onwiya aburu iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo. Echi-ẹka iya; mẹ mgbubu-olu iya bụ ndu ọphu vugbaa oke aswa. Iphe ọ pa l'ẹka aburu okoro, e gude mkpọla-ododo mee. Iphe jiru okoro ono aburu ẹjo ahuma; mẹ iphe dọ ideyideyi, shi l'uru-alị, nwanyi ono aruebe. ⁵ A bya edee ya ẹpha l'atatifu gededede. Ẹpha ono bụ ẹpha, ẹ to nwedu onye mahawaru iya nụ. Ọwaa ẹge e deru iya: “Bábyilonu ono, a maru amaru ono; bụ iya bụ nne iphe bụ ndu agba ọkpara; mẹ iphe bụ ndu eme ahuma lẹ mgboko.” ⁶ Mu abya elee ẹnya; phua ẹge nwanyi ono ngukotsuaru mee madzụ; yoo mē iya l'ẹnya. Ndu ọ nguru mee ẹphe bụ ndu kẹ Nchileke ono,

e gburu l'ike; okfu l'ẹphe kweru l'ọo Jisọsu bu Nnajiufu ẹphe ono.

Mu apụa eze nwanyi ọkpara ono; yọ dukpoo mu biribiri nshinu. ⁷ Ojozi-imigwe ono asu mu: “?Ngunu meru iphe ọ du mu biribiri? Wo mu te mu gebe te ya karu mu iphe no le nwanyi ono, ẹ-ta budu madzu l'ọ ha maru iya; mekpoo k'ẹjo anu-egu-egbudu ono, nweru ishi ẹsaa; me mpo iri ono, bu iya pa iya ono. ⁸ Ẹjo anu-egu-egbudu ono, mu phuru ono be shikwa nodu ndzu; obu l'e to nohekwa ndzu nta-a. O wuduakwaru-a nwanshi nta-a; yo shi le Iduma Maa ono lufuta; bya alaa l'iyi. Ndu ono, bu l'eliphe ono, ẹ te dedu ẹpha ẹphe l'ekwo, e deshuru ẹpha ndu a-no ndzu gbururu jeye keshinu Nchileke meru mgboko ono; be ọo-dukota biribiri teke ẹphe phuleruphu ẹjo anu-egu-egbudu ono. Iphe obu aburu l'o shi nodu ndzu; to nohe iya nta-a. Obenu l'oo-mekochakwaa nodu ndzu ọdo.

⁹ “Onanu aburu iphe gbaru te madzu koshi le ya nweru egomunggo; l'arije iphe ariri t'o doo ya ẹnya. Ishi ẹsaa ono be no-chiru ẹnya ugvu ẹsaa, nwanyi ono dugaru adugaru l'eli iya. ¹⁰ Iphe ọdo, ọ no-chifuaru ẹnya iya bu ndu eze ẹsaa. Umadzu ise le ndu eze ẹsaa ono ta nohekwa. Onye lanu l'ime ẹphe be nokwada; onye lanu ta alufutada. O -lufutalephu be aa-ha iya t'o nodu kpoo ukfu nwanshi. ¹¹ A bya abya l'ẹjo anu-egu-egbudu ono, shi nodu ndzu; to nohe iya nta-a ono: yebedua be bu onye eze k'esato. Ole yele ndu eze ẹsaa ophunanu be nokwaa l'oshi lanu; mbu l'oo-mekochakwaa laa l'iyi.

¹² “Mpo iri ono, mu phuru ono be no-chiru

ɛnya ndu eze iri, bukwanu ndu eze, ɛ te ezidua t'ɛphe bya achilahaa ndiphe. Ee-me ɛphe l'ejo anu-ɛgu-ɛgbudu ono tɛ ike noɖu ɛphe nshinu; k'ophu ɛphe l'ejo anu-ɛgu-ɛgbudu ono a-gbaru mgba; buru eze; chia ndiphe nwawa lanu kpɔu.

¹³ Ndu eze ono bɛ obu ɛphe a-bukotaje nanu. ɛphe ewota ike ɛphe; mɛ abubu ono, ɛphe bu eze ono ye ejo anu-ɛgu-ɛgbudu ono l'ɛka.

¹⁴ ɛphe atuko l'ɛphe ha; idzu aburu ɛphe nanu; ɛphe etso Nwaturu Nchileke phu oɖu. Obenu lɛ Nwaturu ono e-mekputa ɛphe. Ishi iya aburu lɛ Nwaturu Nchileke bɛ bu iya bu Nnajiufu, kakota iphe bu ndu bu nnajiufu ike; bukwaruphu Eze, kakota iphe bu ndu bu ndu eze ike. Iphe bu ndu ono, Nchileke kuru; fota ono; mbu ndu ono, noɖyaberu iya l'ɛka ono e-mekputakwaphu ɛphe.”

¹⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono asu mu: “?Mu phɔwaru mini ono, nwanyi okpara ono duɖaru aduɖaru ono? Mini ono bɛ no-chiru ɛnya iphe bu mkpukpu; no-chia ɛnya igweligwe madzu; no-chia ɛnya iphe bu mbakeshi; bya ano-chia ɛnya ndu shi l'iphe bukota okfu-ali ndu, du iche iche, no lɛ mgboko. ¹⁶ Ejo anu-ɛgu-ɛgbudu ono; mɛ mpo iri ono, mu phuru ono bɛ bu ndu nwanyi okpara ono du ashɪ. ɛphe a-natakotakpoo ya iphe o nweru enweru l'o ha; yo gbaru otu daburu. ɛphe eria anu iya; gude oku kepyashia ya ekepyashi. ¹⁷ Iphe obu aburu l'oo Nchileke bɛ yeru ɛphe egbe oriri ono l'okpoma; t'o guje ɛphe agugu t'ɛphe medzukota iphe Nchileke tuberu, bu iya bu tɛ ndu ono gbako ɛka; t'okpoma buru ɛphe nanu. K'ophu ɛphe e-wota abubu ono,

ẹphe bụ eze ono ye ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono l'ẹka; t'ọ buru eze; gude ẹka ike chije ẹphe jeye teke iphe Nchileke kfuru e-rekota.

¹⁸ “Nwanyi ono, mu phuru ono bẹ bụ iya bụ obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ obodo ono, bụ iya achikota iphe bụ ndu eze ndiphe mgburumburu ono.”

18

Ike gvụwaru Bábyilonu

¹ E metsua; mu abya apụa ojozi-imigwe ọdo, shi l'imigwe phezita. Ojozi-imigwe onanu bẹ Nchileke yeru ike, ha nshinu l'ẹka. Ojozi-imigwe onanu enwua vaa-a; mee eliphe mgburumburu; yo chi phoo phoo. ² Yọ raa ya arara rashia ya ike; sụ: “Ike gvụakwaru Bábyilonu! Ike gvụakwaru Bábyilonu! Obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu bẹ ike gvụakwaru nta-a. Bábyilonu bụakwa ẹke mkpakọ iphe bụ Obutuswe l'ọ ha laru je eburu. Ọ bụakwa ẹke unwu-ojozi Sétanu l'ẹphe ha kpakọru; mę ẹke iphe bụ unwenu ẹjo ọra; mę unwenu, dukota ndiphe ashị kpakọru l'ẹphe ha. ³ Ishi iya aburu l'iphe bụ mbakeshi lẹ mgboko ngụwaru męe ya ono, bụ iya bụ uru-alị ono, nwanyi ono arụ ono. Tẹmanu bẹ yele ndu eze, achị ndiphe zekotawaru. Iphe bụ ndu agba ikike nghọ lẹ mgboko-a mgburumburu bẹ shiakwa l'ẹku ono, nwanyi ono nweru, kporu ọtukota onu iya ono báhú; bụgbaaru eze.”

⁴ Tọ dụ iya bụ; mu anụa olu ọdo, shi l'imigwe asuje:

“Ndu nke mu; unu lufutakwa
 nwanyi ono;
 mbu Bábyilonu l'ehu;
 t'unu be eje eye eka l'ejo
 iphe ono, oome ono;
 Odumeka be unu l'iya
 a-gbakwaru mgba
 le mgbonwu, a-byakfuta iya nu.

⁵ L'ejo iphe o meru kukwaru
 l'ikpo; ha l'eli l'o bu ugwu,
 je etsu ishi l'igwe.
 Nchileke nyatakwaru-a
 ejo iphe iya l'o ha.

⁶ T'e mee ya ege o meru ndu odo;
 kfu ya ugwo iya nkfulabu.
 T'e gude mee, atsu atsutsu
 l'o bu nk'iya ugbo labu
 gbajiaru iya okoro, o gude
 gbee ndu odo mee t'o nua.

⁷ T'a gwaa ya ochi;
 nua ya aphu, ha l'o bu
 odu-biribiri, o nuru
 onwiya; me k'oburu ova ova.
 Onoduje apali onwiya:
 'L'oo ya bu eze-nwanyi;
 le ya ta budu nwanyi,
 maa tufuru;
 ya ta abya l'ede onu l'aphu!'

⁸ Oo ya meru iphe o bu
 ujiku lanu be mgbonwu ono,
 tuko nodu ngaberu iya
 ono a-byakfuta iya;
 bu iya bu: ejo iphe-ememe;

aphụ; mę ẹjo-ẹgu.
 O bụ ọku e-kegbu iya;
 ke l'ọ bụ Nnajiufu,
 bụ Nchileke; mbụ onye
 ike iya paru apaa;
 bụ iya nmaru iya ikpe.”

⁹ Oo ya bụ ọ ndu eze ndiphe ono, bụ ndu ono, ẹphe l'iya shi azeje ono; mę ndu ono, ẹphe l'iya atụkoje emegbaa ẹjo iphe agụ ẹphe ono; ndu ono bę a-ra ẹkwa iya. Aphụ e-ji ẹphe ọkpoma; l'okfu ẹka iya teke ẹphe phuleruphu ẹge ẹnwuru-ọku kpolihuru l'obodo ono; ẹke ọku adzụpyashi iya. ¹⁰ Ẹphe e-vudoru ote-ẹnya; ele iphe amuru obodo ono; l'ẹke ẹphe a-nodukwanu atsụ egvu, aphụ, aanụ obodo ono. Ẹphe evudoru ote-ẹnya asuje: “Tę njo gbakwa ẹgbudu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu. M'ọo nggube Bábyilonu, bụ obodo, a maru ẹpha ngu; bya a makotaru l'ị bụ obodo, shihuru ike bę bụwaphu awa lanụ b'e gude nma ngu ikpe; nggu aburu kpurupyata ẹge-a, ị bụ iya-a!”

¹¹ Ndu agba ikike ngho l'eliphe a-rakwaphu ẹjo ẹkwa nk'ẹphe; gụa aphụ obodo ono; okfu l'ẹ to nwehedu onye a-zukwadu ngwa-aswa ẹphe. ¹² Ẹ to nwehedu onye a-zuje ẹphe mkpọla-ododo ẹphe; mę mkpọla-ọcha ẹphe; to nwehe onye a-zuje ogbu murumuru mkpuma ẹphe, bụ mkpuma, vugbaa oke aswa; męwaru mgbubulu ẹphe. To nwehe onye a-zuje ẹphe ẹkwa ọcha ẹphe; mę ẹkwa uswe ẹphe; mę gẹbere gẹbere iya ndu ophu eere oke aswa; mę ụvara-nggidi uswe ẹphe; męwaru ụnwu oshi ẹphe, eshije mkpo, bụ iphe ẹphe erekota erere; mętsua

iphe e gude eze-enyi meshia; mętsua iphe e gude oshi, vu oke aswa mee; mętsua ọphu e meru l'opu; ọphu e meru l'ígwè; mę ọphu e meru lẹ mkpuma mabulu. ¹³ Mę mkpękwọ sinamọnu; unwu iphe ọdo, eshi mkpọ; ínsensu; męeru; furakínsensu; męe; mę manụ, eeri iphe; ntụ akpe, e tsuru etsutsu; akpe l'onwiya; eswi; aturu; ìnya; mę turọku, e gude ìnya akpụ; mę ohu; mbụ madzụ gędegede. ¹⁴ Ndu nghọ ono a-suje obodo ono: “Ha! Nta-a bę iphe bụ akpuru oshi ono, shi anọduje agụ ngu agugu ono b'ẹ te nwehekwa ọphu nọnu. Eku ono, i shi kpa kuberu onwongu ono bę yifuakwaru nta-a. Iphemiphe ọbule, atsoje ngu ẹna; bụru iphe ama ngu mma gvụakwaru; ọphu tọ bụkwa l'ì bya bya aphukwadu iya ọdo!” ¹⁵ Ndu nghọ ono, shi agbataje nghọ iphemiphe ọbule; je eree l'obodo ono; rita iya uru, ha nshinu ono bę e-vudotsua ya ote-ẹnya ote-ẹnya; l'ẹke ẹphe a-nọdu atsụ egvu-aphụ ono, aanụ obodo ono. Ẹphe a-ra ẹjo ẹkwa; gụa aphụ; asuje: ¹⁶ “Tẹ njo gbakwa ẹgbudu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu! M'ọo nggube eze obodo ono, a maru ẹpha ngu ono, shi eyeje uwe ọcha; nmaru ẹkwa uswe; mę ụvara-nggidi uswe; gude iya kwamaa onwongu akwama; byakwaphu bya egude iphe e meru lẹ mkpọla memaa onwongu emema; woru echi, ere ire doo l'ẹka; woru mgbubu doo onwongu l'olu ¹⁷ bę bụwaphu awa lanụ kpụu b'e gude mekota ẹku ngu ono l'ọ ha; yọ bụru iphe iyi yitaru ẹge-a, o yitaru iya-a!”

Iphe bụ ndu ishi ụgbo-mini l'ẹphe ha; ndu egudeje ụgbo eje iphe; ndu anga ụgbo; mę

ndu egudeje ụgbo tsoru eze ọnyimu agba ngho l'ephe ha eje evudotsua ote-ọnya ote-ọnya; ¹⁸ ele ọnwuru-oku obodo ono ọnya. Ephe echia mkpu; asuje: "Lẹ to nwebukwaa obodo ọdo, dejeru ude, a maberu ẹpha iya ẹge a maru obodo-a!" ¹⁹ Ephe ekpota ẹja kpua onwephe l'ishi; l'echi mkpu; ara ẹkwa; agụ aphụ; asuje: "Tẹ njo gbakwa ẹgbudu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu. ?I sụ l'oo obodo-a, a maru ẹpha iya-a bẹ du ẹge-a? Mbụ nggube obodo-a, bụ ẹku ono, i kparu, kpọru ọtukota onu iya ono bẹ iphe bụ ndu nweru ụgbo-mini egudeje agba oke ngho shikota ngu l'ẹka báhú. ?M'ọ bụwaphu awa lanụ kpụ b'e gude mee ya; yọ bụru kpurupyata ẹge-wa, ọ bụ iya-a."

²⁰ Ndu bu l'imigwe; unu teje ẹswa l'obodo ono, a maru ẹpha iya ono yifuwaru. Unu teje ẹswa unubẹ ndu bụ ndu kẹ Nchileke; mẹ ndu ishi-ozì; mẹ ndu ekfuchiru Nchileke. Unu teje ẹswa; lẹ Nchileke bẹ nmawaru iya ikpe ẹjo iphe ono, o meru unu ono!

²¹ Ya ndono; ojozi-imigwe lanụ, agburu-ẹhu nọ abya apalia eze mkpuma ọbu, ha nshinu l'ọ bụ o-ji-l'ẹka mkpuma; pata iya chee l'eze ọnyimu; sụ: "Ono ẹge ee-gude agburu-ẹhu; pata obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu chee l'ẹke, to nwedu onye a-phụkwadu iya ọdo. ²² Ẹ to nwekwa onye bya anụkwadu ọda nkwa; m'ọ bụ nụkwadua ẹke aagụ egvu; m'ọ bụ ẹke aaphụ opu-inya; m'ọ bụ ụpyoku lẹ nggube obodo ono ọdo lẹ phuruphurukpoo. Ẹ to nwehekwa onye eme nka, nweru ọphu, a bya aphụkwadu l'ime ngu ọdo. Tọ bụhe l'aa-nụkwadu ọda ikwe-nri

l'ime ngu ọdo. ²³ Ẹ to nwehekwa l'iphoro ọku urọku enwukwadia jaa l'ime ngu ọdo. Uzere kẹ l'eeke nwanyi nji; ọdudu buru l'a lutaru nwanyi b'ẹ ta byahẹkwa bya eme l'ime ngu ọdo. Ishi iya aburu l'ọ bu ndu ono, shi buru l'ime ngu agba ngho ono bẹ bu ẹphe shi buru ndu nweru ẹnya l'eliphe-a. Nggwu egudewa ọgwu; dughushikota iphe bu madzụ l'iphe bu mbakeshi mgburumgburu!”

²⁴ Yọ buru lẹ Bábyilonu b'a phuru mee ndu nkfuchiru Nchileke; mẹ mee ndu ọdo, bu ndu kẹ Nchileke; mękpo mee iphe bu ndu ono, e gburu egbugbu l'eliphe l'ẹphe ha ono.

19

¹ Onanu emetsulephu; mu anua iphe ọdo, ada l'imigwe. Yọo dalephu l'ọ bu olu-egvu, a du igwe agu. Egvu, ẹphe agu aburu: “T'ajaja buru kẹ Nchileke. L'adzodzo, a dzọru ayi; bukwa iya b'o shi l'ẹka. Ọo ya b'ọ gbaru kẹ t'ayi kwabẹ ugvu, kakọta ugvu. Ọ bu yẹbe Nchileke ono bẹ kakọta iphemiphe ọbule ike. ² Likpe, ọ nmaru ndiphe b'ọ nmakwaru l'o-ruberu-ia; buru ikpe, du maa. Ọ nmaru eze nwanyi ọkpara phụ ikpe; mbu nwanyi ono, gude ọkpara, ọogba; mee unwu eliphe l'ẹphe ha; ẹphe aburu kpurupyata phụ. Nchileke bẹ gwataakwaru iya ugwo mee ndu kẹ Nchileke ono, o gbushiru ono, bu iya bu ndu ono, ọchi ẹphe tukoru iya l'ishi ono.”

³ Ẹphe abyakwa bya azua egvu ọdo; sụ: “T'ajaja buru kẹ Nchileke-o! Ẹnwuru-ọku obodo ono, ọku adzụ ono bẹ ekpo tutu; ala l'imeli. Yọ buru ẹge ono b'oo-kpo jeye lẹ tutu yoyo.” ⁴ Ụkporo ndu

bù ọgurenya lẹ ndu bù ọgurenya ẹno phù; mẹ iphe ono, nọgbaa ndzù ono ẹphe ẹno adatsua kfuypyabe ifu; baaru Nchileke ẹja; mbù Nchileke ono, nọ l'aba-eze ono. Ẹphe asù: “Ono kwa ẹge ọ dù! T'ajaja bùru kẹ Nchileke-o!”

Ome ẹswa-nwanyi ọphungu

⁵ Ya ndono; yo nweru olu, shi l'aba-eze ono chia mkpu; sù: “Unubẹ ndu ejeru Nchileke ozi l'unu ha; unu jaa Nchileke ajaja! Unu kele iya ekele; unubẹ ndu atsù iya egvu: onye ukfu l'onye nta!” ⁶ Tọ dù iya bù; mu abya anua olu-egvu, a dù l'igwe agù. Olu-egvu ẹphe ono adalẹphu l'ọ bù ẹphuphu eze mini, aphù wọwowo. Yoo dakwaphu l'ọ bù ẹphuphu igweli, agba agbagba. Iphe ẹphe agù abùru: “T'ajaja bùru kẹ Nchileke! Nnajiufu ayi, bù Nchileke ono, bù Okaribe-Kakọta-Ike ono bẹ koshiakwaru l'ọo ya bù eze, achikota iphemiphe ọbule nta-a!” ⁷ T'ẹhu tsọo ayi ẹna; t'ayi tee ẹswa teshia ya ike; t'ayi jaa ya ajaja kẹ ọdu-biribiri iya! Lẹ nta-a bẹ onye ono, bù Nwatùru Nchileke ono b'o ruakwaru l'ọlu nwanyi. Nwanyi ọbu, ọobyà alùlu ọbu bẹ kwaakwaru onwiya ngwa ngaberu iya. ⁸ Nchileke kwewaru tẹ nwanyi ono yee uwe ọcha, acha pemu-pemu, ẹ-te nwedu ẹke e meruru iya emeru.” Uwe ọcha ono bù umere, vudo nhamunha, unwu Nchileke eme.

⁹ Tọ dù iya bù; ojozi-imigwe ono asù mu: “Tẹ mu dee iphe-a l'ẹkwo: Ọnu-ọma bù kẹ ndu e kuru t'ẹphe tsoru lẹ nri ẹswa-nwanyi ono, Nwatùru Nchileke eje alùlu ono.” Yo kfuebe ẹge ono; bya asùkwaphu: “Okfu ono kwa Nchileke

gude ọnu iya kfua ya; Nchileke ta bukwa onye adzujẹ ẹjo-ire.”

¹⁰ Tọ dọ iya bọ; mu abya aburu pẹ l'ifu ojozi-imigwe ono; gashia tẹ mu baaru iya ẹja. Yọ sọ mu: “Wawakwa! Tẹ mu be ejekwa ememe! L'ọ kwa ẹge mbẹdua; mu l'ụnwunna mu pẹ bọ ndu ejeru Nchileke ozi bọ ẹge yẹbedua bukwapu onye ejeru Nchileke ozi; mbọ ụnwunna mu ono, bọ ẹphe; bẹ Jisọsu koshiru ọkpobe okfu nk'ia ono. Bachiaru Nchileke ẹja!”

L'ọkpuberu okfu ono, Jisọsu koshiru ayi ono bẹ bukwa l'ẹka Ume Nchileke b'o shi; mbọ Ume Nchileke ono, bọ iya emeje tẹ madzọ kfuchijeru Nchileke ono.

Onye dọgaru l'eli inya ọcha

¹¹ Mu abya aphua ẹke imigwe kpuharu; gheru ọnu; bya aphua inya ọcha, nọ iya nọ. Yo nweru onye dọgaru l'eli inya ono. Ẹpha onye ono, dọgaru l'eli inya ọcha ono aburu: “O-me-g'okfuru”; bya abukwaruphu “Okpobe Okfu”. Yoo kpeje ikpe lẹ nhamunha iya; l'alukwapu ọgu l'uzo, dọ nhamunha. ¹² Iphoro ẹnya iya dulephu l'ọ bọ iphoro ọku, enwu enwunwu. Yo kpuru okpu-eze, ha igwe l'ishi iya. O nwekwaruphu ẹpha, e deshuru iya l'ẹhu. Ẹpha ono te nwe du onye ọdo, maru iya nọ; gbahalephu yẹbedua nwenkinyi iya. ¹³ Uwe nlokpuru, o yeru b'a tseru lẹ mee. Ẹpha onye ono aburu “Okfu Nchileke ono”. ¹⁴ Iphe bọ ndu soja imigwe abya egude uwe ọcha, acha pemu-pemu; to nwe ẹke e meruru iya emeru; kwaa onwẹphe ngwa. Ẹphe atuko l'ẹphe ha nọdu l'eli inya ọcha; l'awu etso

onye ono, dugaru l'eli ìnya òcha ono. ¹⁵ Iphe eshije onye ono l'ònu lufuta bù ogu-mbeke, atsu nkò, bù iphe oo-gude lù iphe bù mbakeshi lẹ mgboko. Yò bya abùru eze ephe; gude mgbòro-ìgwè achì ephe ege eze achije mkpukpu iya-a. Oo ya a-dzòshi mee vayìnu l'èke ono, aadzòshije mee l'akpuru vayìnu ono. Iphe ono abùru etu, ekoshi eze oke ehu-eghughu kẹ Nchileke, bù Okaribe-Kakòta-Ike. ¹⁶ E dee epha l'uwe, o yeru; dekwa ya eya phù l'ùtakfu. Epha iya ono bù: “Eze, kakòta ndu eze; mẹ Nnajiufu, kakòta ndu bù nnajiufu.”

¹⁷ Ya ndono; mu abya aphua ojozi-imigwe, vudo l'enyanywu. Yo chia mkpu chishia ya ike; gude kukoo iphe bù unwenu, ephe l'akpamigwe; sù ephe: “Unu phee bya edzukota; t'unu ria orimori, daru unu; orimori, bù l'eka Nchileke b'o shi. ¹⁸ Unu bya avukaa anu ndu eze; anu ndu ishi soja; anu ndu soja; anu ìnya; anu ndu agba iya nu; mẹ anu ndiphe mgburumgburu: ohu mẹ amadu; onye ukfu l'onye nta.”

¹⁹ Mu abya aphua ejo anu-egu-egbudu ono; mẹ ndu eze ndiphe mgburumgburu ege ephe chitawaru ndu soja ephe chikobe l'ekalanu; kẹ t'ephe bya etso onye ono, dugaru l'eli ìnya òcha ono ogu yele ndu soja iya. ²⁰ A kpua ejo anu-egu-egbudu ono lẹ ndzu; kpukwaaphu onye ono, egudeje ugho edusweshi ndiphe; l'adzu ejo-ire lẹ ya bù onye nkfuchiru Nchileke; l'e b'ò bù iya ono. O bù iya bù onye ono, shi anoduje ejo anu-egu-egbudu ono l'ifu; emeshi iphe-ophulenyà, bù iya bù iphe ono, o gude ghota ndu ono, kweru t'e mee ephe iphe-ohubama k'ejo anu-egu-egbudu

ono; mę ndu ono, shi abaru ntękpe ono, a kpuru; yọ dọ l'ọ bọ anọ ono ẹja. A kpukwaruphu; kpua onye ugho ono, adzujẹ ẹjo-ire; sọ lẹ ya ekfuchiru Nchileke ono yẹle ẹjo anọ-ẹgu-ẹgbudu ono lẹ ndzọ je achiru ye l'eze-iduma, bọ ọku nshẹ-ẹgbe l'enwu iya taphutaphu. ²¹ Onye ono, dọgaru l'eli inya ọcha ono abya egude ogu-mbeke ono, shi iya l'ọnu alufuta ono; gude tuko ndu ọphu phoduru nọ gbushikota. Iphe bọ unwenu, nọ lẹ mgboko-a edzukoo; bya avua anọ ẹphe avuvu; rijishia ẹpho.

20

Unu afa labu; l'ukporo afa iri

¹ Tọ dọ iya bọ; mu abya aphua ojozi-imigwe, shi l'imigwe abya. Yo gude ire-igodo, eegudeje atuha ọnu Iduma Maa ono l'eka; chikwaruphu eze gwogirigwo. ² Yọ bya azulephu ẹjo agiyi ono gbirimu, bọ iya bọ agwọ teke ndiche ono, bukwa iya phu bọ Obutuswe; bya aburu Sétanu ono. Ojozi-imigwe ono abya azude iya; kee ya ẹgbu. Ẹgbu ono, e keru iya ono bẹ bọ ẹge ono b'ọo-nọ iya unu afa labu l'ukporo afa iri. ³ Ojozi-imigwe ono aparu iya chee l'ime Iduma Maa ono. Yo chetsua ya; bya eworu iya guchia; woru iya tuchia; k'ọphu ẹ to nwedu onye ha k'atuhaa iya. Ọo ya bọ t'ẹ b'ọ dumphushihe ndiphe ọdo jeye teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono e-swe. Teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono swetsuaru; a tuhaa ya t'ọ tọsaru ẹhu nwanshẹ.

⁴ Ya ndono; mu abya aphutsua aba-eze aba-eze; mę ndu dọgagbaaru iya nọ. Ndu ono,

dugagbaaru iya nù ono bẹ̀ bụ̀ ndu, a fọtaru t'ẹ̀phe kpee ikpe. Mu aphua maa ndu e butatsuaru ishi; okfu l'ẹ̀phe vudo l'edzudzu oha; kfu l'ọ̀o Jisosu bụ̀ Nnajiufu; mękwaphu okfu l'ẹ̀phe shi anọduje ara okfu Nchileke arara. Ọ̀ bụ̀ ẹ̀phebedua bụ̀ ndu ẹ̀-te kwetadu baaru ẹ̀jo anụ-ẹ̀gu-ẹ̀gbudu phụ̀ ẹ̀ja; ẹ̀phe te kwe baaru ntekpe iya ono, a kpuru; yọ̀ dū̀ l'ọ̀ bụ̀ yẹ̀be ẹ̀jo anụ-ẹ̀gu-ẹ̀gbudu ono ẹ̀ja; ọ̀phu ẹ̀phe 'ekwekwaphu t'e mee ẹ̀phe iphe-ọ̀hubama k'ẹ̀jo anụ-ẹ̀gu-ẹ̀gbudu ono l'atatifu; m'ọ̀ bụ̀kwanu t'e mee ya ẹ̀phe l'ẹ̀ka. Ẹ̀phe tetatsuwaru nọdu ndzụ̀ ọ̀do; ẹ̀phe lẹ̀ Kuráýisutu atuko bụ̀waru eze; chĩà ụ̀nu afa labụ̀ l'ụ̀kporo afa iri. ⁵ Eteta onanu, ndu ono, e bufutsuaru ishi tetaru ono aburu eteta k'odungu, Nchileke meru; madzụ̀ eteta nọdu ndzụ̀. Ndu ọ̀phu, phoduru nù lẹ̀ ndu ono, nwuhuru anwuhu ono te nwekwa onye ọ̀phu tetaru nù jeye ụ̀nu afa labụ̀ l'ụ̀kporo afa iri ono agvụ̀. ⁶ Ọ̀nu-oma bụ̀ k'onye ono, e-tso lẹ̀ ndu ọ̀dungu ono, Nchileke e-me; ẹ̀phe eshi l'ọ̀nwu teta nọdu ndzụ̀ ono. Iphe ọ̀bu aburu lẹ̀ ndu ono b'a fọtaru t'ẹ̀phe lẹ̀ Nchileke buru l'ẹ̀kalanu. Ndu ono bẹ̀ ọ̀nwu n-nwulabu te enwehedu iphe oome ẹ̀phe. Ọ̀ bụ̀ ẹ̀phe a-buru ndu achijeru Nchileke ẹ̀ja; mę̀ ndu achijeru Kuráýisutu ẹ̀ja. Ẹ̀phe lẹ̀ Kuráýisutu atuko buru eze; gbaru mgba chĩà mgboko ụ̀nu afa labụ̀ l'ụ̀kporo afa iri.

Eemekputa Sétanu

⁷ Teke ụ̀nu afa labụ̀ l'ụ̀kporo afa iri ono gvuleruphu; a tofu Sétanu l'ẹ̀gbu ono; paru iya haa. Yọ̀ lufuta lẹ̀ mkporo ono, a turu

iya ono. ⁸ Yo shi ẹke ono byatashikwaa bya eduphushilaha iphe bu mbakeshi, nọ le mg-boko mgburumburu, bu iya bu Gọgu yele Megoogu. Yo chikobe ephe l'ekalanu t'ephe kwakobe k'ogu. Ndu bu: a -gua ephe ogu; ephe ahalephu l'o bu eveve mgbogidi enyimu. ⁹ Ya ndono; mu anodukwaphu l'aphu ono; phua ege ndu ono adzogbaa kporomu; kporomu; kporomu le phorokoto mgboko; je ano-pee eke ono, ndu ke Nchileke doru ono mgburumburu; no-phekwaaphu obodo ono, Nchileke yeru obu ono. Obenu l'oku shilephu l'imigwe nwua ke phoo; bya eworu ephe kegbushia. ¹⁰ A bya ewota Obutuswe ono, bu iya anoduje eduphushi ephe ono; chee l'eze-iduma ono, bu oku nshi-egbe enwule iya phu taphutaphu ono, bu iya bu eke ejo anu-egu-egbudu phu; me onye ejo-ire phu, suru le ya ekfuchiru Nchileke phu no. Yo buru eke ono be ephe a-nodu; a nua ephe chikikfuu: eswe l'enyashi gbururu jeye le tutu yoyo.

Ikpe Ikperazu

¹¹ To du iya bu; mu abya aphua eze aba-eze ocha; phukwaaphu onye dugaru iya nu. Ali yele igwe afota oso shi iya l'ifu gbaful; gbalaa; to nwehe eke ali yee igwe ono a-nodu. ¹² Mu aphukwaaphu iphe bu ndu nwuhuru anwuhu: onye ukfu l'onye nta; eke ephe vudogbaa l'ifu aba-eze ono. Yo nweru ekwo, e kpuhagbaaru ekpuha. Ekwo ono b'e deshuru iphe bu iphe onyemonye obule mejekpooru le mgboko-a. A byakwaphu bya ekpuhaa ekwo odo. Onanu; mbu ekwo b'e deshuru epha ndu a-nodu ndzu

gbururu jeye. Yò buru iphe e deru l'èkwo ono b'e gude ekpe ndu nwuhuru anwuhu ikpe l'ège iphe onyemonye obule meru dụ. ¹³ Eze Ònyimu abya achifuta iphe bu ndu mini rijekpooru. Anwuhu yee ali-maa abya achifuta iphe bu ndu onwu gbujekpooru. A tuko ephe l'ephe ha kpee ikpe: onyemonyenonu l'ège gbaru iphe o meru. ¹⁴ A bya ewota anwuhu yee ali-maa chiru ye l'eze-iduma ono, oku enwu taphutaphu ono. Yò buru iduma ono, oku enwu taphutaphu ono be bu onwu n-nwulabu. ¹⁵ Iphe bu onye e ta phudu epha iya l'èkwo ono, e deshuru epha ndu a-nodu ndzu gbururu jeye ono b'e cheru l'eze-iduma ono, oku enwu taphutaphu ono.

21

Imigwe ophungu yele mgboko ophungu

¹ Tò dụ iya bu; mu abya aphua igwe ophungu yele ali ophungu; ke l'igwe ophu shihawa nodu ta nohedu; ali ophu shihawa nodu ta nohe. Eze Ònyimu ta nohe. ² Mu abya aphua Obodo ono, dụ nsò ono, bu iya bu Jerúsalemu ophungu l'èke o shi l'imigwe l'èke Nchileke no l'alazita. E memakpele iya phu l'ò bu nwanyi, aabya oke nji k'ophungu; mbu nwanyi, a kwawaru ngwa ege o-du te yele nji iya yiru. ³ Mu anua olu, a no l'aba-eze ono chia ochi mkpu; su: "Qwaa ufu Nchileke ndo-o! Nta-a be Nchileke byaakwaru onodu swiru madzu eswiru. Nta-a buakwa eke madzu bu bu eke Nchileke e-buru;

madzù aburu ndibe iya. Nchileke l'onwiya e-swiru ephe eswiru; buru Nchileke ephe. ⁴ Oofuchagekpo ephe enya-mini l'enya. Onwu ta anohedu odo; ophu otso-aphu ta anohu. E ta arahedu ekwa odo; to nwehe iphe ome madzù ehuka, a-nokwadu nu; okfu l'iphemiphe obule ono, shi nodukota nu ono gvwaru."

⁵ To du iya bu; onye ono, dugaru l'aba-eze ono asu: "Lekwa! Le nta-a be ya emekwa iphemiphe obule to bukotaru iphe ophungu!" Yo sukwa mu phu: "Te mu toko okfu ono dee l'ekwo; ke lo bukota okpobe okfu; bukwaruphu okfu, gbaru ke t'e gude iya aka." ⁶ Yo sukwa mu phu: "Le meekwaru iya. O kwa yebu Nchileke bu Onye Ivuzo; buru iya bu Onye Ikperazu; bu iya bu loo ya bu ogbube ishi iphemiphe obule; buru iya bu eke iphemiphe obule jeberu. Iphe bu onye mini agu be ya e-chebe mini ke mmanu. Eke mini obu, ya e-chebe onye obu shi bukwa l'eke mini, anu ndu gbururu jeye futaru. ⁷ O kwa onye luru ogo ono; mekputa; be yebu Nchileke e-meru iphe-oma-wa: Iphe-oma obu bu le Ya a-buru Nchileke onye ono; onye ono aburu nwa ke yebu Nchileke.

⁸ "Obenu l'ophube ndu ono, atsu egvu enya ono; ndu ono, e-te evudoshijedu ike l'iphe ephe kfuru ono; ndu ono, tsonyaaru Nchileke; tsuphu azu ono; ndu ono, egbu madzù ono; ndu ono, eme ke nwanyi ono; ndu ono, ato nshi ono; ndu ono, agwa nte ono; ndu ono, adzufe ejo-ire ono; ndu ono l'ephe ha be iphe nodu swiru ephe bu eze-iduma ono, oku; me nshi-egbe enwu taphutaphu ono; bu iya bu onwu n-nwulabu."

Jerúsalemu ophungu

⁹ Tò dù iya bù; ojozi-imigwe lanù l'ime ojozi ẹsaa ono, shi gude efere ẹsaa ono, ọzo mgbonwu ẹsaa ikperazu phù nọ phù abyakfuta mu bya asu mu: “Tẹ mu bya tẹ ya koshi mu nwanyi ophungu obu, abya ọla nji k'ophungu obu, bù iya bù nyee Nwaturu Nchileke ono.” ¹⁰ Ume Nchileke abya ejile mu phù ẹhu. Ojozi-imigwe ono eduta mu; je enyihu epherekerephe eze ugvu obu, ha l'eli l'ọ bù ngunu; je ekoshi mu obodo ono, dù nsọ ono, bù iya bù Jerúsalemu; l'ẹke o shi l'imigwe ẹke Nchileke nọ alazita l'ali. ¹¹ O-gbunwiji-nwiji kẹ Nchileke emee ya; yọ chakotalephu oswi kẹ pemu-pemu. Iphoro iya achakotalephu pemu-pemu l'ọ bù kẹ mkpuma obu, bù iya bẹ aswa katsua; mbụ iphoro iya adulephu l'ọ bù kẹ mkpuma obu, eke uswuswe, aza jásùpà. Mkpuma ono anọduje aphù onyo; l'ama mma. ¹² Obodo ono b'e gude upho-mkpuma kpụ-pheta mgburumgburu. Upho-mkpuma ono ahalephu l'eli okpobe ahaha. E bua ya onu-uzo iri l'ẹbo. E ye unwu ojozi-imigwe iri l'ẹbo t'ẹphe cheje onu-uzo ono nche. L'onu-uzo iri l'ẹbo ono b'e degbaaru ẹpha ikfu iri l'ẹbo ono, nọ lẹ Ízurelu ono l'ẹhu l'ẹhu. ¹³ Yọ duje onu-uzo ẹto ẹto l'uswe iya lanù. Ophu cheru ifu l'ibiyia kẹ ẹnyanwu-ahata b'e buru onu-uzo ẹto; bua onu-uzo ẹto l'ophu cheru ifu l'uzo ẹnyanwu-ariba; bua onu-uzo ẹto l'ophu cheru ifu l'uzo isheli; bya ebua onu-uzo ẹto l'ophu cheru ifu l'uzo ohuda. ¹⁴ Yọ buru mkpuma iri l'ẹbo; b'e gude tọ ọkpa-ali upho-mkpuma ono mgburumgburu. Mkpuma ono ẹphe iri l'ẹbo b'e deshuru ẹpha ndu ishi-ozì

iri l'èbo; bụ iya bụ ndu ishi-ozì Nwaturu Nchileke onò.

¹⁵ Ojosi-imigwe onò, shì ekfu eyeru mu nù onò bẹ gude iphe e meru lẹ mkpòla-ododo, dù ogologo. Iphe onò, dù ogologo onò bẹ eegudeje atọ iphe. Ojosi-imigwe onò emekwanu tẹ ya bya atọ obodo onò; maru ẹge ogologo iya yẹle ụsà iya ha. ¹⁶ Yọ tọkwaaphu ọnu-uzo onò; męwaru ụpho-mkpuma onò, e gude kpụ-pheta iya mgburumgburu onò. Obodo onò bẹ nweru mgberemęku ẹno, halephu ẹnyanhamunha. Ojosi-imigwe onò abya egude iphe onò, dù ogologo onò; tọo obodo onò. Ogologo obodo; l'ụsà iya; mę l'eli iya ahalephu ẹnyanhamunha. Ogologo iya onò dù unu manyịru ugbo ẹto l'ukporo manyịru iri l'ise.* ¹⁷ Yọ byakwaphu bya atọ ụpho-mkpuma iya; igbi iya adu ukporo ntụ-ọkpa labụ lẹ ntụ-ọkpa ẹsato† l'ẹge madzụ atọje iphe. Yọ bụru ẹge onò bẹ ojosi-imigwe onò tọru iya. ¹⁸ Iphe e gude kpụ ụpho-mkpuma onò; bụ mkpuma jásùpà. Ọphube obodo onò l'onwiya b'e gude mkpòla-ododo mee; yoo gbu ngerengere l'ọ bụ onyo. ¹⁹ Ọphube ọkpa-alì iya b'e gudetsua mkpuma, dutsua iche, egbukwaphu ngerengere; l'ereshi ire ike gude memaa; yoo ma ntumatu. Mkpuma onò

kẹ ọdungu bụ jásùpà
k'èbo bụ sáfàyà
k'ẹto bụ ágètù
k'ẹno bụ ẹmèràlùdù

* **21:16** 21:16 Iphe, e deru l'ẹke-a l'okfu Giriku; bụ 12,000 stadia.

† **21:17** 21:17 Iphe, e deru l'ẹke-a l'okfu Giriku; bụ 144 cubit.

20 k'ise aburu ónikùsù
 k'ishingu bú kànéliyànù
 k'èsaá aburu kírísòlàyítù
 k'èsato aburu bérilù
 kẹ̀ tete aburu tópàzù
 k'iri aburu kírísòpùràsù
 k'iri lẹ̀ nanù bú jásìntù
 k'iri l'ẹ̀bo bú ámitìsùtù.

21 Ọnu-uzo iri l'ẹ̀bo ono aburu mgbubu iri l'ẹ̀bo, vu oke aswa b'e gude mee ya. Ọgu-nggamgbo, e yeshiru iya ẹ̀phe iri l'ẹ̀bo l'ẹ̀hu l'ẹ̀hu abukotaru mgbubu lanù b'e gude mee ya. Ogborogbo-uzo ọ̀zo, nọ́ l'ime obodo ono aburu ọ̀kpobe mkpọ̀la b'e gude mee ya. Yoo gbu ngerengere l'ọ́ bú onyo.

22 Mu ta phukwa eze-ọ̀lo Nchileke l'obodo ono. Iphe kparu iphe ẹ̀ to nwedu eze-ọ̀lo Nchileke, nọ́ iya nù bú lẹ̀ Nnajiufu, bú Nchileke, bú iya bú Ọkaribe-Kakọ̀ta-Ike yẹ̀le Nwaturu ono búwa eze-ọ̀lo Nchileke k'obodo ono. 23 Obodo ono bẹ̀ mkpa ẹ̀nyanwu mẹ̀ ọ̀nwa ta dúhekwa. Ishi iya aburu l'o-gbu-nwiji-nwiji Nchileke bẹ̀ echiwa l'ime iya; Nwaturu Nchileke ono aburu iphoro, e gude aphụ̀ ọ̀zo. 24 Ọ́ bú iphoro, shi l'obodo ono bẹ̀ iphe bú mbakeshi e-gude nọ́du ndzù. Iphe bú ndu eze, nọ́kota lẹ̀ mgboko e-vuko ọ̀du-biribiri ẹ̀phe; vubata l'obodo ono. 25 Ọnu-uzo obodo ono e-ghekotajeru ọ̀nu tekenteke; kẹ̀ l'ẹ̀nyashi ta anọ́du l'ẹ̀ke ono. 26 Iphe bú mbakeshi a-tùko ọ̀du-biribiri ẹ̀phe, nweru enweru vuta bya akùbe l'obodo ono; ẹ̀phe akwabẹ̀ obodo ono ugvu. 27 Obenu l'ẹ̀ to nwekwanu ẹ̀jo iphe, a-dù ike bahù l'obodo ono. Onye eme ahụ̀ma; m'ọ́ bú onye ẹ̀jo-ire b'ẹ̀ te ekwekwa t'ọ́ bahù iya.

Ndu a-bahụ̀ iya nù nwẹnkinyi bụ̀lekwaphu ndu, Nchileke deru ẹ̀pha ẹ̀phe l'ẹ̀kwo Nwaturu ono, bụ̀kwanu ẹ̀ke ono, e deshiru ẹ̀pha ndu a-nọ̀ ndzụ̀ gbururu jeye ono.

22

¹ Tọ̀ dụ̀ iya bụ̀; ojozi-imigwe ono abyakwaphu bya ekoshi mu nggele ọ̀bu, bụ̀ iya bụ̀ mini ọ̀bu, anụ̀je ndzụ̀ gbururu jeye ọ̀bu. Mini ono edoo rịsanguu; l'aphụ̀ onyo. Yọ̀ bụ̀ru ẹ̀ke mini ono shi atsofuta bụ̀ l'aba-eze Nchileke yẹ̀le kẹ̀ Nwaturu ono. ² Mini ono atsokepelephu l'echi esu-uzo obodo ono. Oshi ono, anụ̀je ndzụ̀ gbururu jeye ono egvugbaaru l'iku nggele ono ẹ̀ka labụ̀. Ugbo iri l'ẹ̀bo bẹ̀ oshi ono amije nebyi, dụ̀ iche iche afa l'afa. Ọomije iya l'ọ̀nwa l'ọ̀nwa. Yọ̀ bụ̀ru mkpẹ̀kwo oshi ono bẹ̀ aakpatajẹ̀ gude mebe iphe bụ̀ mbakeshi ọ̀gvu l'iphe eme ẹ̀phe; ẹ̀phe adụ̀ mma. ³ Ẹ̀ to nwedu iphe Nchileke buru ọ̀nu nù, byakwadụ̀ bya anọ̀du l'obodo ono.

Iphe a-nọ̀du l'obodo ono bụ̀ aba-eze Nchileke mẹ̀ kẹ̀ Nwaturu ono. Ndu ejeru iya ozi a-nọ̀du abaru iya ẹ̀ja. ⁴ Ndu ono, ejeru iya ozi ono a-phujẹ̀ iya ifu l'ifu. Ẹ̀pha iya bẹ̀ ee-detsua ẹ̀phe l'atatifu. ⁵ Ẹ̀nyashi ta anọ̀hedu. Mkpa iphoro k'urọ̀ku; m'ọ̀ bụ̀ k'ẹ̀nyanwu ta aduhekwaru ẹ̀phe ọ̀do; okfu lẹ̀ Nnajiufu, bụ̀ Nchileke a-bụ̀ru ẹ̀phe iphoro. Ẹ̀phebedua a-bụ̀ru eze; chĩa gbururu jeye lẹ̀ tutu yoyo.

Abyabya Jisọsu

⁶ Ya ndono; ojozi-imigwe ono asụ̀ mu: “Okfu-a l'ọ̀ ha bụ̀kotakwa ọ̀kpobe okfu; bụ̀ru okfu,

gbaru ke t'e gude iya eka. Le Nnajiufu, bu iya bu Nchileke ono, anuje ndu ono, ekfuchiru iya nu Ume iya ono; be ziakwaru ojozi-imigwe to bya ekoshi ndu ejeru Nnajiufu ono ozi iphe e ta anohedu ophu baru nwishi nta-a; yo mee."

⁷ Jisusu sukwaru: "Lekwa-a. Le ya abyakwa nta-a. Onu-oma bu k'onye emeje iphemiphe obule-a, e deru l'ekwo-wa, e deshuru iphe, bu iphe-a, e kfuru kfuchiaru yebe Jisusu Kurayisutu-wa."

⁸ O bu mbedua, bu Jonu gedegede bu onye gude nchi mu nukota iphe-a lo ha; bya egude enya mu phukota iya. Mu anubebe l'iya phu le nchi; phubebe l'iya phu l'enya; buru ojozi-imigwe ono, koshuru mu iphe ono pee l'ifu, te mu baaru iya eja. ⁹ Yo su mu: "Wawakwa! Te mu be ejekwa ememe! Su mu: m'lo kwa ege mbedua mu l'unwunna mu bu ndu ejeru Nchileke ozi be bukwapu ege yebedua bu onye ejeru Nchileke ozi; mbu unwunna mu bukwa ndu ono, ekfuchiru Nchileke; me ndu odo, bu ndu emeje iphe ekwo-wa kfuru. Wo mu lo bu Nchileke be mu a-bachiaru eja!" ¹⁰ Jisusu asu mu: "T'e b'o nwekwa okfu-a lo ha, e deshuru l'ekwo-wa m'lo nanu ophu mu e-domi edomi. Le teke iphe-a lo ha e-mekota be dukwa ntse. ¹¹ Su t'iphe bu onye eme ejo iphe; kwelekwaphu eka l'ejo iphe oome. T'onye umere iya eshi nshi; kwelekwaphu eka l'ejo umere, eshi nshi, oome. Te ndu ophu doberu eka ndoo l'ifu Nchileke; kwelekwapa iya phu eka ege ono tugburu. Onye ophu doberu onwiya nsu; edobelekwaphu onwiya nsu ege o doberu iya tugburu."

12 “Unu lekwa! Lẹ yẹbe Jisọsu abyaakwa nta-a nta-a! Ya -byadẹ bẹ ya e-gude obunggo, ya e-bu onyenonu l'ẹge iphe o meru dọ.” 13 Ọ bụ yẹbedua bụ Álufá; bụru Oméga; mbụ l'ọo ya bụ Onye Ivuzọ; bụru Onye Ikperazụ. Ọ bụ iya bụ ogbube ishi k'iphemiphe ọbule; bụru iya bụ ẹke iphemiphe ọbule jeberu.

14 “Ọnu-ọma bụ kẹ ndu asajẹ uwe-nlọkpuru ẹphe; yọo cha pemu-pemu. L'ọ kwa ndu ono bẹ ee-kwe t'ẹphe ria akpuru, oshi ono, anuje ndzụ gbururu jeye ono mītaru. Yọ bụru ndu ono bẹ ee-kwe t'ẹphe shi l'ọnu-uzo; bahụ l'ime obodo ono, Nchileke nọ ono. 15 Obenu lẹ ndu ono, bụ nkuta ọru-alị ono; ndu nshi; ndu ono, afarushi onwẹphe ẹphe l'unwanyi ono; ndu mgbugbu-madzụ; ndu agwa nte; ndu ntumatu; ndu ono l'ẹphe ha ta abyadụ bya abahụ l'obodo ono. Ọo l'azụ iya bẹ ẹphe a-nọdu.

16 “L'ọo yẹbedua, bụ Jisọsu gẹdegede bẹ ziru ojozi-imigwe iya t'ọ bya emee t'unubẹ chọchi makotaru iphemiphe ọbule-a. Ya bụ o-shi-l'eri Dévidi; bya eshikwaphu l'awa iya. Ya bukwapu Mkpọ-kpodo nchi-abọhu ono, anọduje eke papapa ono.”

17 Ume Nchileke yẹle nwanyi ọphungu ono tukuru l'ekfu; sụ: “Bya-o!”

T'iphe bụ onye nuru iphe-a; sụ: “Bya-o!”

T'onye ẹgu-mini agụ byakwa! T'onye ọ dọ bụ bya byakwa t'e kee ya ẹya kẹ mmakanu t'ọ ngua. Ọ bụ mini ono anuje ndzụ gbururu jeye.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

18 Mbèdua, bụ Jọnu aloy iphe bụ onye anụ okfu-a, e dekotaru l'ekwo-wa ẹka lẹ nchi; mbụ l'ekwo-wa, e deru iphemiphe ọbule, e kfuru kfuchiaru Nchileke-wa. Iphe bụ onye yekwaru iphe l'iphe-a, e deru l'ekwo-wa bẹ Nchileke e-yekwakwaruphu iphe l'iphe bụ ẹjo iphe-ehuka, e kfukotaru okfu iya l'ekwo-wa; tuko iya byabẹ onye ọbu l'ishi. 19 Teke bụ l'o nweru onye wofuru iphe l'ekwo-wa, e deru iphemiphe ọbule-a, e kfuchiru Nchileke-wa bẹ Nchileke e-wofukwaphu okè iphe onye ono l'akpuru, ọ mịtaru; mbụ oshi ono, anuje ndụ gbururu jeye ono, bụ iya bụ oshi ono, e kfuru okfu iya l'ekwo-wa ono; bya ewofukwaphu okè iphe k'onye ọbu l'obodo ono, dū nsọ ono, bụkwaphu iphe e kfuru okfu iya l'ekwo-wa.

20 Ọ bụ onye ono, meru t'a maru iphemiphe ọbule-a, bụ ọkpobe okfu-a bẹ sụru: "Iyee! Ya abyaa lẹ ntse ntse-e."

Ono kwa ẹge ọ dū. "Byiko bya; Nnajiufu, bụ Jisọsu!"

21 Tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu meeru unu eze-iphe-oma l'unu ha. Ono kwa ẹge ọ dū.

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb